

**VALSTYBINĖS KELIŲ TRANSPORTO INSPEKCIJOS
PRIE SUSISIEKIMO MINISTERIJOS
2013 METŲ VEIKLOS ATASKAITA**

2014-02-03

Vilnius

TURINYS

I. STRATEGINIŲ POKYČIŲ ĮGYVENDINIMAS.....	2
II. LIETUVOS RESPUBLIKOS SUSISIEKIMO MINISTRO VALDYMO SRIČIŲ STRATEGINIO VEIKLOS PLANO ĮGYVENDINIMO REZULTATAI.....	4
2.1. Programos įgyvendinimo rezultatai.....	4
<i>Keleivių ir krovinių vežimas kelių transportu.....</i>	<i>6</i>
<i>Vežėjų negautų pajamų dėl taikytų transporto lengvatų kompensavimas.....</i>	<i>8</i>
<i>Kelių transporto techninė priežiūra.....</i>	<i>9</i>
<i>Vairavimo mokymas.....</i>	<i>11</i>
<i>Kelių transporto specialistų kompetencijos vertinimas.....</i>	<i>11</i>
<i>Skaitmeniniuose tachografuose naudojamų kortelių išdavimas.....</i>	<i>12</i>
Ūkio subjektų veiklos priežiūra.....	13
<i>Konsultavimas.....</i>	<i>15</i>
Ūkio subjektų patikrinimas.....	16
<i>Vairuotojų vairavimo ir poilsio režimo kontrolė.....</i>	<i>16</i>
<i>Vairuotojų rengimo mokyklų patikrinimas</i>	<i>17</i>
<i>Techninės apžiūros įmonių ir jose dirbančių kontrolierių patikrinimas.....</i>	<i>17</i>
Patikrinimai keliuose ir pasienio kontrolės punktuose.....	18
<i>Transporto priemonių techninės būklės patikrinimas.....</i>	<i>18</i>
<i>Sunkiasvorių ir didžiagabaričių transporto priemonių patikrinimas.....</i>	<i>18</i>
<i>Tachografų patikrinimas.....</i>	<i>19</i>
2.2. Programos asignavimų panaudojimas.....	19
<i>Investicijų projektų, numatytų Valstybės investicijų programoje, įgyvendinimas.....</i>	<i>20</i>
<i>Europos Sąjungos ir biudžeto lėšomis finansuojamų projektų vykdymas.....</i>	<i>20</i>
<i>Kita svarbi finansinė informacija.....</i>	<i>21</i>
<i>Veiklos efektyvumo gerinimas.....</i>	<i>22</i>
<i>Inspekcijos žmogiškieji ištekliai.....</i>	<i>22</i>
<i>Informacinių technologijų ir ryšių ištekliai.....</i>	<i>23</i>
<i>Teisėkūros iniciatyvos.....</i>	<i>23</i>
Tarptautinis bendradarbiavimas.....	25
<i>Pirmininkavimas Europos Sąjungos darbo grupėse.....</i>	<i>25</i>
<i>Inspekcijos organizuota tarptautinė konferencija.....</i>	<i>26</i>
<i>Tarptautinis bendradarbiavimas kontrolės srityje.....</i>	<i>26</i>
III. DALYVAVIMAS TARPINSTITUCINIŲ VEIKLOS PLANŲ, PLĖTROS PROGRAMŲ IR STRATEGIJŲ ĮGYVENDINIME.....	28
IV. PLANUOJAMI ARTIMIAUSIO LAIKOTARPIO VEIKLOS PRIORITETAI....	28

ATASKAITOS PRIEDAI

Valstybinės kelių transporto inspekcijos prie Susisiekimo ministerijos 2013 metų veiklos plano vykdymo ataskaita

Informacija apie dalyvavimą įgyvendinant Valstybinės saugaus eismo plėtros 2011–2017 metų programos įgyvendinimo tarpinstitucinį veiklos planą 2013 metais

I. STRATEGINIŲ POKYČIŲ ĮGYVENDINIMAS

Valstybinė kelių transporto inspekcija prie Susisiekimo ministerijos (toliau – Inspekcija) 2013 m. dalyvavo įgyvendinant Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos valdymo sričių 2013–2015 m. strateginį veiklos planą, parengtą atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 metų veiklos prioritetus, Vyriausybės programos priemonių planą, Valstybės ilgalaikės raidos strategiją, Ilgalaikę (iki 2025 metų) Lietuvos transporto sistemos plėtros strategiją bei kitus strateginio planavimo dokumentus. Programa „Susisiekimo valstybinės ir vietinės reikšmės keliais užtikrinimas“ buvo vykdoma vadovaujantis Inspekcijos numatytais veiklos prioritetais.

Siekdama optimizuoti vykdomos ūkio subjektų priežiūros funkcijas ir mažinti priežiūros našta, Inspekcija perskirstė ūkio subjektams tikrinti skirtų fizinių išteklių dalį ir didesnę šių išteklių dalį skyrė Inspekcijos prioritetinėms sritims – ūkio subjektų informavimui ir konsultavimui bei metodinės pagalbos teikimui. 2013 m. Inspekcija informaciją ir konsultacijas pradėjo teikti vienu telefono numeriu (8 5) 278 5601. Buvo tęsiamas ūkio subjektų patikrinimų metu naudojamų klausimynų tobulinimo procesas, siekiama, kad klausimynai ūkio subjektams suteiktų daugiau aiškumo ir būtų optimizuojamas priežiūros institucijos išteklių naudojimas.

2013 m. Inspekcijos atstovai sėkmingai pirmininkavo Europos Sąjungos Tarybos Techninio derinimo grupės Variklinių transporto priemonių vidaus rinkos pogrupio darbo grupei¹: organizuoti šeši darbo grupės posėdžiai, trys formalūs ir trys neformalūs trišaliai dialogai su Europos Parlamentu, pasiekti geri rezultatai Europos Sąjungos teisėkūros srityje.

Siekdama gerinti administracinių paslaugų teikimą, skatinti interaktyvių elektroninių paslaugų prieinamumą ir patogumą piliečiams, Inspekcija sudarė galimybę asmenims, pageidaujantiems laikyti Inspekcijoje vykdomus kelių transporto priemonių vairuotojų, vežančių pavojinguosius krovinius, pavojingųjų krovinių vežimo automobilių keliais saugos specialistų, transporto vadybininkų ir mokytojų, mokančių asmenis, susijusius su pavojingųjų krovinių vežimu automobilių keliais, egzaminus, į juos registruotis internetu. Taip pat buvo parengta specifikacija dėl naujo Inspekcijos valdomos valstybės informacinės sistemos „Skaitis“ (toliau – IS „Skaitis“) elektroninių paslaugų aplinkos funkcionalumo, numatant galimybę prie sistemos jungtis fiziniams asmenims (per VIISP²).

Plečiant sąsajas su registrais parengtos teisinės ir techninės priemonės, reikalingos panaudoti iš valstybės įmonės „Regitra“ gaunamą asmens veido atvaizdą (nuotrauką) ir parašą išduodant skaitmenines tachografo korteles. Tokiu būdu supaprastinta tachografų kortelių išdavimo tvarka³.

Siekiant mažinti administracinę našta, gerinti verslo aplinką, tobulinant ūkio subjektų aptarnavimą buvo inicijuotas teisės aktų ir teisės aktais reguliuojamų procedūrų supaprastinimas:

- supaprastinti reikalavimai⁴ įrengiant įspėjamąsias mirksinčias oranžines šviesas ant mokyklinių autobusų;

- pakeistas Vairavimo mokyklos mokymo bazės ekspertizės atlikimo ir teisės vykdyti transporto priemonių vairuotojų pirminį mokymą suteikimo aprašas. Nauja redakcija išdėstytos Vairavimo mokyklos administracinės ir (ar) mokymo patalpos ekspertizės akto ir Vairavimo mokyklos mokymo aikštelės ekspertizės akto formos, kuriose neliko neapibrėžtų reikalavimų;

¹ angl. – *G.07.B1.B2 Technical harmonization – Motor vehicles.*

² VIISP – valstybės informacinių išteklių sąveikumo platforma.

³ Valstybinės kelių transporto inspekcijos prie Susisiekimo ministerijos viršininko 2013 m. birželio 26 d. įsakymu Nr. 2B-151 patvirtintas Valstybinės kelių transporto inspekcijos prie Susisiekimo ministerijos viršininko 2005 m. kovo 23 d. įsakymo Nr. 2B-88 „Dėl Skaitmeniniuose tachografuose naudojamų identifikavimo kortelių išdavimo taisyklių“ pakeitimas.

⁴ Supaprastinti reikalavimai įteisinti Valstybinės kelių transporto inspekcijos prie Susisiekimo ministerijos viršininko 2013 m. sausio 16 d. įsakymu Nr. 2B-15 „Dėl Valstybinės kelių transporto inspekcijos prie Susisiekimo ministerijos viršininko 2012 m. gegužės 31 d. įsakymo Nr. 2B-224 „Dėl Mokyklinių autobusų ženklavimo įspėjamosiomis mirksinčiomis oranžinėmis šviesomis reikalavimų aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“.

- pakeista Kelių transporto priemonių vairuotojų, vežančių pavojinguosius krovinius, mokymo ir egzaminavimo⁵ tvarka, pagal kurią asmenims, pageidaujantiems laikyti vairuotoju, vežančių pavojinguosius krovinius, egzaminą, praplėstas dokumentų, patvirtinančių asmens tapatybę, sąrašas ir atsisakyta reikalavimo Inspekcijai pateikti galiojantį vairuotojo pažymėjimą;

- pakeistos ir papildytos⁶ prašymų ir pranešimų, susijusių su kelių transporto veiklos licencijavimu, formos, patikslinant prie prašymų ir pranešimų pridedamų dokumentų sąrašus;

- patvirtinta nauja tipinė keleivių vežimo tolimojo reguliaraus susisieki mo kelių transporto maršrutais sutartis⁷, kurioje atsisakyta perteklinių teisės aktais reglamentuojamų sutartinių reikalavimų kurie reglamentuojami teisės aktais;

Siekdama skatinti tarptautinį ir tarpinstitucinį bendradarbiavimą, gerosios praktikos sklaidą 2013 m. gegužės 31 d., minėdama veiklos 20-metį, Inspekcija organizavo tarptautinę konferenciją „Tarptautinis vežimas kelių transportu – aktualijos, iššūkiai ir perspektyvos“.

Siekiant turimų informacinių išteklių panaudojimo gerinimo ir ieškant efektyvesnių technologinių sprendimų, buvo užregistruota bandomojo projekto iniciatyva, numatanti įgyvendinti naują funkcionalumą – Inspekcijos klientams teikti aktualią informaciją, susijusią su elektroninėmis paslaugomis, trumposiomis (SMS) žinutėmis.

Siekdama didinti kelių transporto sektoriaus konkurencingumą pasitelkiant asocijuotas verslo organizacijas, Inspekcija organizavo susitikimus su Lietuvos automobiloninkų sąjungos, Lietuvos vairuotojų rengimo įstaigų asociacijos, Tęstinio mokymo centrų asociacijos, Lietuvos vairuotojų mokymo ir kvalifikacijos kėlimo mokyklų asociacijos atstovais, kad įvertintų padėtį vairuotojų mokymo srityje ir pateiktų pasiūlymų dėl verslo aplinką gerinančių priemonių. Apibendrinti pasiūlymai buvo teikiami Lietuvos Respublikos susisieki mo ministerijos darbo grupei⁸, kuri juos apsvarstė ir įvertino.

Tobulinant funkcijų atlikimą ir siekiant gerinti Inspekcijos veiklos efektyvumą, buvo patvirtintas Inspekcijos veiklos efektyvumo gerinimo priemonių planas. 2013 m. įgyvendintos šiame plane numatytos priemonės ir pasiektos vertinimo kriterijų reikšmės.

2013 m. buvo tęsiamas trijų Europos Sąjungos ir biudžeto lėšomis finansuojamų projektų vykdymas:

- Įgyvendinant Ūkio subjektų, susijusių su kelių transportu, stebėsenos ir informavimo sistemos „Vektra“ sukūrimo projektą buvo vykdomi sistemos kūrimo darbai, įsigyjama projektui reikalinga įranga.

- Įgyvendinant projektą „Viešojo transporto kelionės duomenų informacinės sistemos „Vintra“ sukūrimas“, kurio tikslas – sukurti keleiviams skirtą kelionių viešuoju transportu maršruto paieškos ir planavimo elektroninę paslaugą, buvo vykdomi sistemos projektavimo darbai, pasirašytos sutartys dėl projektui reikalingos įrangos įsigijimo.

- Inspekcijai dalyvaujant Lietuvos ir Lenkijos bendradarbiavimo per sieną programoje 2013 m. sėkmingai įgyvendintas projektas „Saugūs keliai – tarpvalstybinis Lietuvos ir Lenkijos bendradarbiavimas siekiant gerinti gyventojų ir aplinkos apsaugą“, kurio tikslas – gyventojų saugumo ir aplinkosaugos gerinimas. Projektas buvo įgyvendinamas keturiuose pasienio regionuose: Balstogės–Suvalkų, Elko–Olštyno subregionuose Lenkijoje bei Marijampolės ir Alytaus apskrityse

⁵ Valstybinės kelių transporto inspekcijos prie Susisieki mo ministerijos viršininko 2013 m. gruodžio 31 d. įsakymas Nr. 2B-306 „Dėl Pavojingųjų krovinių vežimo automobilių keliais saugos specialistų prašymų ir dokumentų pateikimo ir priėmimo, egzaminavimo organizavimo, pažymėjimų ir pažymėjimų dublikatų išdavimo, galiojimo pratęsimo ir panaikinimo procedūrų aprašo patvirtinimo“.

⁶ Valstybinės kelių transporto inspekcijos prie Susisieki mo ministerijos viršininko 2013 m. liepos 12 d. įsakymas Nr. 2B-162 „Dėl Valstybinės kelių transporto inspekcijos prie Susisieki mo ministerijos viršininko 2012 m. birželio 8 d. įsakymo Nr. 2B-240 „Dėl prašymų ir kitų su vežimo kelių transporto priemonėmis veikla susijusių Valstybinei kelių transporto inspekcijai prie Susisieki mo ministerijos teikiamų dokumentų formų patvirtinimo“ pakeitimo“.

⁷ Tipinė keleivių vežimo tolimojo reguliaraus susisieki mo kelių transporto maršrutais sutartis patvirtinta Valstybinės kelių transporto inspekcijos prie Susisieki mo ministerijos viršininko 2013 m. sausio 21 d. įsakymu Nr. 2B-21 „Dėl tipinės keleivių vežimo tolimojo reguliaraus susisieki mo kelių transporto maršrutais sutarties patvirtinimo“.

⁸ Darbo grupė pasiūlymams dėl motorinių transporto priemonių vairuotojų pirminio ir papildomo mokymo gerinimo nagrinėti ir teikti dėl susisieki mo ministro įsakymais patvirtintų Reikalavimų vairavimo mokykloms ir Vairuotojų pirminio mokymo aprašų pakeitimo ir papildymo.

Lietuvoje. Įgyvendindama projektą Inspekcija įsigijo dvi transporto priemones su specialia patikrinimams skirta įranga. Projekto metų įvyko abiejų šalių darbuotojų, atliekančių transporto priemonių kontrolę keliuose, mokymai.

Ieškodamos naujų tarptautinio bendradarbiavimo formų, Inspekcija kartu su Lenkijos vyriausiąja kelių transporto inspekcija pateikė bendrą Lenkijos ir Lietuvos pasiūlymą Dvynių projekto „Parama pavojingiesiems kroviniams gabenti“ vykdytojų atrankai. Pateiktas pasiūlymas buvo atrinktas kaip geriausias. Projektas bus pradėtas 2014 m. ir vyks 18 mėnesių. Projekto vykdymo metu Lietuvos ir Lenkijos inspekcijų ekspertai su kolegomis Turkijoje dalsysis patirtimi ir praktinėmis žiniomis apie pavojingųjų krovinių gabenimo procedūras, pavojinguosius krovinius vežančių vairuotojų ir saugos specialistų rengimą, jų mokymo ir egzaminavimo tvarką, pavojingųjų krovinių vežimo priežiūros ir kontrolės keliuose užtikrinimą.

II. LIETUVOS RESPUBLIKOS SUSISIEKIMO MINISTRO VALDYMO SRIČIŲ STRATEGINIO VEIKLOS PLANO ĮGYVENDINIMO REZULTATAI

Prisidėdama prie Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos valdymo sričių 2013–2015 m. strateginio veiklos plano įgyvendinimo, Inspekcija siekė šių svarbiausių strateginių Lietuvos transporto sistemos plėtros tikslų:

- eismo saugos ir transporto saugumo didinimo;
- poveikio aplinkai mažinimo;
- viešųjų (administracinių) paslaugų kokybės gerinimo verslui ir visuomenei, administracinės naštos verslui mažinimo ir verslui palankios aplinkos kūrimo.

2.1. Programos įgyvendinimo rezultatai

2013 m. Inspekcija vykdė programos „Susisiekimo valstybinės ir vietinės reikšmės keliais užtikrinimas“ trečią tikslą „Užtikrinti vienodas ir palankias kelių transporto verslo sąlygas, gerinti kelių transporto saugą ir mažinti neigiamą poveikį aplinkai“. Įgyvendindama šį tikslą, Inspekcija vykdė valstybinio reguliavimo, priežiūros ir kelių transporto bei su juo susijusios veiklos kontrolės funkcijas šiose srityse:

- keleivių ir krovinių vežimo kelių transportu;
- kelių transporto techninės priežiūros;
- vairavimo mokymo;
- kelių transporto specialistų kompetencijos vertinimo.

2013 m. Inspekcijos reguliavimo srityje buvo 4585 įmonių, vykdančių keleivių ir krovinių vidaus ir tarptautinius vežimus, 300 vairavimo mokyklų, 31 mokymo įstaiga, vykdanči papildomą vairuotojų mokymą, 10 techninės apžiūros įmonių ir 57 jų stotys, 13 ekspertizės įmonių, 53 tachografų dirbtuvės. Metų pabaigoje Inspekcija administravo 374 tolimojo ir 159 tarptautinio reguliaraus susisiekimo autobusų maršrutus. Per metus atlygino (išmokėjo subsidijas) 32,4 mln. Lt vežėjų negautų pajamų, patirtų dėl keleiviams suteiktų važiavimo tolimojo reguliaraus susisiekimo autobusais lengvatų.

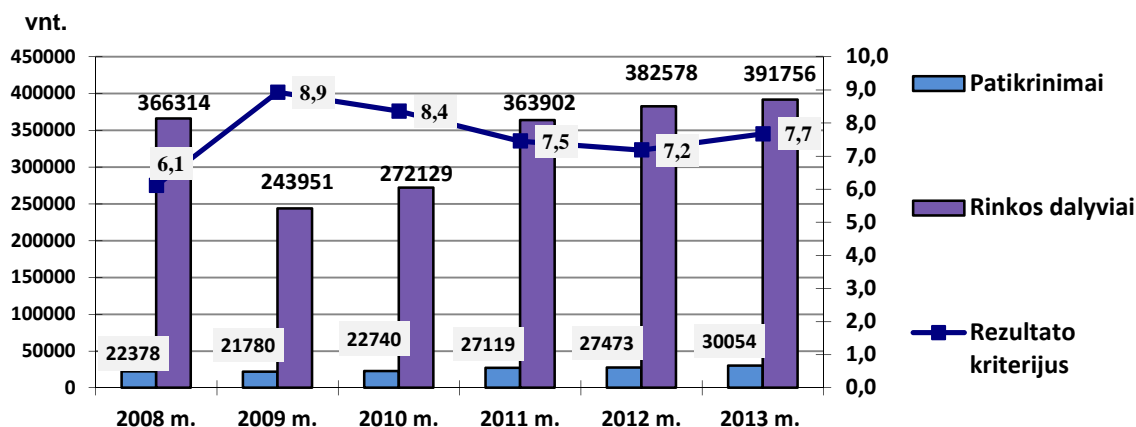
Vykdydama savo reguliavimo srityje esančių subjektų valstybinę priežiūrą ir kontrolę, Inspekcija siekia užtikrinti vienodas konkurencines sąlygas visiems kelių transporto verslo dalyviams. Kontroliuodama vairuotojų darbo ir poilsio režimo reikalavimų laikymąsi, transporto priemonių techninę būklę, maksimalius leistinus matmenis ir svorį bei atlikdama kitus patikrinimus, Inspekcija siekia prisidėti prie eismo saugumo gerinimo ir neigiamo poveikio aplinkai mažinimo.

Programos tikslo ir uždavinio pasiekimo vertinimo rezultatai pateikiami lentelėje:

Vertinimo kriterijaus kodas	Programos tikslų, uždavinių, vertinimo kriterijų pavadinimai ir mato vienetai	Vertinimo kriterijų reikšmės		
		metinis planas	įvykdyta	įvykdymo procentas
	Tikslas – užtikrinti vienodas ir palankias kelių transporto verslo sąlygas, gerinti kelių transporto saugą ir mažinti neigiamą poveikį aplinkai			
R-01-09-03	Kelių transporto saugos, aplinkos apsaugos ir sąžiningos konkurencijos tikslais patikrintų ūkio subjektų ir visų su kelių transporto veikla susijusių potencialių rinkos dalyvių santykis – iki 10 procentų (Vienas išduotas juridinę galią turintis su kelių transporto veikla susijęs dokumentas atitinka vieną sąlyginį rinkos dalyvį)	iki 10	7,7	100
	Uždavinys – užtikrinti ir tobulinti ūkio subjektų veiklos priežiūrą, pažeidimų prevenciją ir verslo poreikius atitinkančių administracinių paslaugų teikimą			
	Produkto vertinimo kriterijai:			
P-01-09-03-01-01	Su kelių transporto veikla susijusių sąlyginių rinkos dalyvių, galinčių teisėtai dalyvauti versle, skaičiaus kaita, procentais	58	61	105,2
P-01-09-03-01-02	Interaktyvių elektroniniu būdu teikiamų administracinių paslaugų dalis, procentais	36	36	100
P-01-09-03-01-03	Patikrintų transporto priemonių ir jų ekipažų, atitinkančių nustatytus reikalavimus, procentas (nuo visų patikrintų transporto priemonių)	70	78	111,4
P-01-09-03-01-04	Patikrintų įmonių, atitinkančių nustatytus reikalavimus, procentas (nuo visų patikrintų įmonių)	57	82	143,9

Programos tikslo pasiekimas vertinamas rezultato kriterijumi „Kelių transporto saugos, aplinkos apsaugos ir sąžiningos konkurencijos tikslais patikrintų ūkio subjektų⁹ ir visų su kelių transporto veikla susijusių potencialių rinkos dalyvių santykis – iki 10 procentų“. 2013 m. pasiekta tinkama šio kriterijaus reikšmė – 7,7 proc. Rezultato vertinimo kriterijus atspindi išvestinius įvairių Inspekcijos sričių veiklos rodiklius. Pasiekta kriterijaus reikšmė patvirtina, kad Inspekcija tinkamai ir subalansuotai reaguoja į kelių transporto rinkos pokyčius, taiko proporcingą ir rizikos vertinimu pagrįstą ūkio subjektų priežiūrą, nedidina naštos verslui bei užtikrina sąžiningos konkurencijos laikymąsi.

1 pav. Saugos kelių transporte, aplinkos apsaugos ir sąžiningos konkurencijos tikslais patikrintų ūkio subjektų skaičius ir visų su kelių transporto veikla susijusių potencialių rinkos dalyvių skaičius.

⁹ Vienas išduotas juridinę galią turintis su kelių transporto veikla susijęs dokumentas atitinka vieną sąlyginį rinkos dalyvį.

Programos tikslui pasiekti numatyto uždavinio įgyvendinimo keturių produktų vertinimo kriterijų reikšmės taip pat pasiektos:

1. Vertinimo kriterijaus „Su kelių transporto veikla susijusių sąlyginių rinkos dalyvių, galinčių teisėtai dalyvauti versle, skaičiaus kaita, procentais“ pasiekta reikšmė viršijo planinę: buvo planuotas 58 proc. sąlyginių rinkos dalyvių skaičiaus augimas, palyginti su 2009 m. (baziniais metais), o faktiškai šis skaičius padidėjo iki 61 proc. Tai rodo vis didėjančią kelių transporto rinkos atsivaimą.

2. 100 procentų pasiekta ir vertinimo kriterijaus „Interaktyvių elektroniniu būdu teikiamų administracinių paslaugų dalis, procentais“ reikšmė. Iš viso 2013 m. Inspekcija teikė 137 administracines paslaugas, iš jų interaktyviu elektroniniu būdu buvo teikiama 50 administracinių paslaugų, tai sudaro 36 proc. nuo visų teikiamų administracinių paslaugų.

3. Paskutiniai du uždavinio įgyvendinimo vertinimo kriterijai, susiję su Inspekcijos vykdoma ūkio subjektų priežiūra ir jų naudojamų transporto priemonių kontrole. Abu kriterijai yra įvykdyti ir viršija planines reikšmes: ataskaitiniais metais 78 proc. nuo visų patikrintų transporto priemonių ir jų ekipažų, atitiko nustatytus reikalavimus (planas – 70 proc.) bei 82 proc. nuo visų patikrintų įmonių, atitiko nustatytus reikalavimus. Šių rodiklių įvykdymui įtakos turėjo Inspekcijoje atliekamų priežiūros funkcijų optimizavimas, vykdoma konsultacinė veikla, metodinės pagalbos teikimas ūkio subjektams ir įgyvendinamos prevencijos priemonės. Atrenkant ūkio subjektus patikrinimams buvo vadovaujama rizikos vertinimo sistema. Tikrinimų metu naudojami kontroliniai klausimynai. Taip pat Inspekcija 2012 m. yra priėmusi deklaraciją „Dėl pirmųjų verslo metų“ ir įsipareigojusi ūkio subjektams, vykdančioms veiklą pirmuosius metus, netaikyti poveikio priemonių, o teikti metodinę pagalbą.

Inspekcijos 2013 metų veiklos plane numatytų priemonių ir veiksmų įgyvendinimas pagal jų vertinimo proceso ir indėlio kriterijus pateikiamas šios ataskaitos **1 priede**.

Keleivių ir krovinių vežimas kelių transportu

Inspekcija vežėjams išduoda:

- keleivių ar krovinių vežimo kelių transporto priemonėmis už atlygį veiklos licencijas,
- leidimus vežti keleivius ar krovinius užsienio valstybių teritorijomis,
- leidimus važiuoti valstybinės reikšmės keliais didžiagabaritėmis ir (ar) sunkiasvorėmis transporto priemonėmis,
- kelionės lapus vežti keleivius užsakomaisiais reisais tarptautiniais maršrutais.

2013 m. Inspekcija išdavė 5,19 proc. daugiau keleivių ir krovinių vežimo kelių transportu licencijavimo dokumentų nei 2012 m.

Per 2013 m. išduotos, pratęstos, pakeistos 21027 keleivių ir (ar) krovinių vežimo kelių transporto priemonėmis už atlygį veiklos licencijos ir licencijų kopijos¹⁰. Tai 5,19 proc. daugiau nei per 2012 m. (19989). Išduotų, pratęstų, pakeistų licencijų skaičius pastaruosius tris metus yra stabilus, tačiau žymiai didėja licencijų kopijų išdavimas, pratęsimas ar keitimas. Tai lėmė gerėjanti ekonominė situacija, kai vežėjai įsigyja daugiau transporto priemonių, todėl daugiau išduodama naujų licencijos kopijų, taip pat tam įtakos turi 2007–2008 m. išduotų licencijos kopijų pratęsimas. Kadangi yra išlikęs nemažos dalies Bendrijos licencijų¹¹ galiojimo periodiškumas kas penki metai nuo Lietuvos Respublikos įstojimo į Europos Sąjungą 2004 m. gegužės 1 d., 2014 m. tikimasi žymaus licencijų ir licencijų kopijų išdavimo kiekio padidėjimo, kuris taip pat buvo ir 2009 m.

¹⁰ Licencijos kopija – vežėjo, turinčio keleivių ir (ar) krovinių vežimo kelių transporto priemonėmis už atlygį veiklos licenciją, keleiviams ar kroviniams vežti naudojami kelių transporto priemonėi išduodama licenciją atitinkanti licencijos kopija.

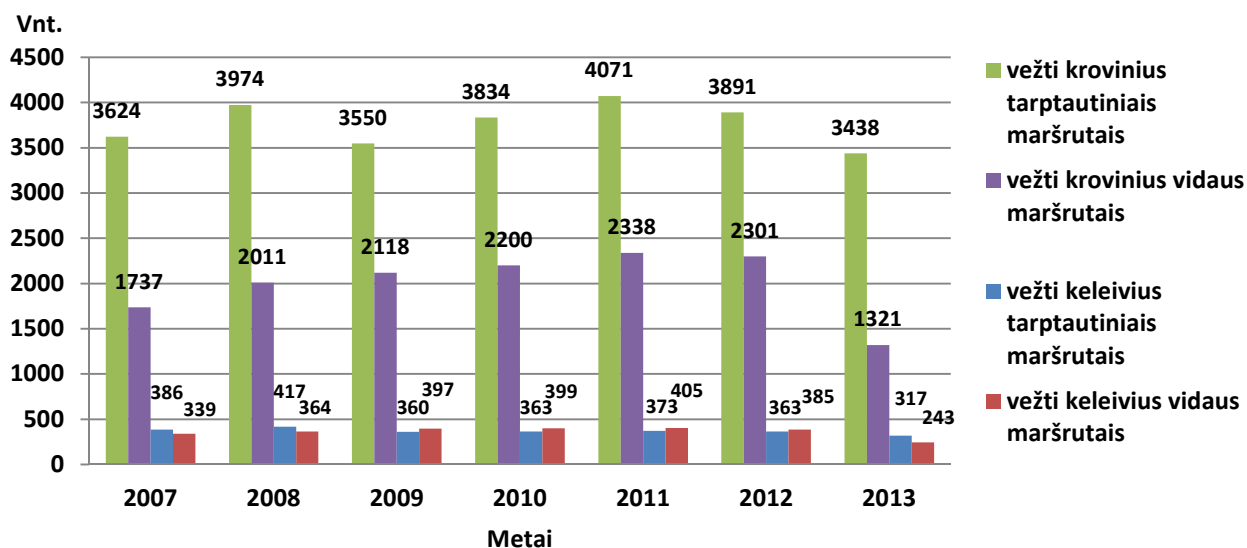
¹¹ Bendrijos licencijos yra dviejų rūšių: Bendrijos licencija vežti keleivius, suteikianti teisę vežti keleivius autobusais tarptautiniais maršrutais ir Lietuvos Respublikos teritorijoje, arba Bendrijos licencija vežti krovinius, suteikianti teisę vežti krovinius tarptautiniais maršrutais ir Lietuvos Respublikos teritorijoje kroviniėmis kelių transporto priemonėmis, kurių didžiausioji leidžiamoji masė, įskaitant priekabą (puspriekabę), didesnė kaip 3,5 tonos.

	2007 m.	2008 m.	2009 m.	2010 m.	2011 m.	2012 m.	2013 m.
Išduotų, pratęstų, pakeistų licencijų skaičius	1406	1158	1948	1207	1247	1203	1406
Išduotų, pratęstų, pakeistų licencijų kopijų skaičius	15298	12108	19497	12229	15680	18786	19621

Keleivių vežėjai 2013 m. pabaigoje turėjo 317 Bendrijos licencijas vežti keleivius ir 1170 Bendrijos licencijų kopijas, 243 licencijas verstis keleivių vežimu autobusais vidaus maršrutais ir 1336 šių licencijų kopijas. Per metus vežėjų, turinčių Bendrijos licencijas vežti keleivius, skaičius sumažėjo 12,67 proc. (2012 m. pabaigoje – 363), autobusų, turinčių šių licencijų kopijas, skaičius padidėjo 11,75 proc. (2012 m. pabaigoje – 1047). Vežėjų, turinčių licencijas verstis keleivių vežimu autobusais vidaus maršrutais, skaičius sumažėjo 36,88 proc. (2012 m. pabaigoje – 385), autobusų, turinčių šių licencijų kopijas, skaičius sumažėjo 3,12 proc. (2012 m. pabaigoje – 1379).

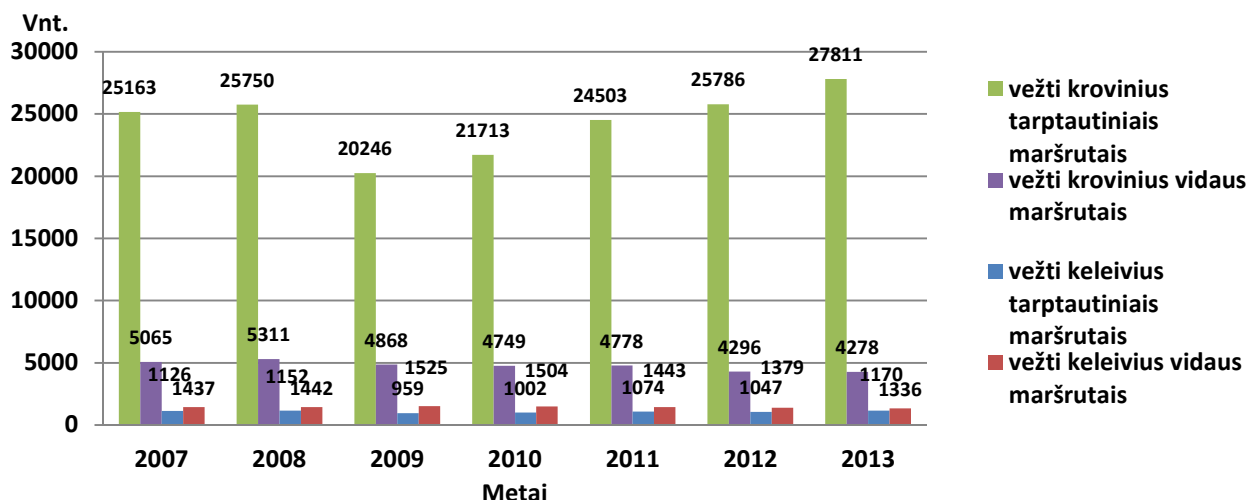
Inspekcija 2013 m. panaikino licencijų galiojimą vežėjų, kurie neturėjo nei vienos tos licencijos kopijos, todėl neatitiko įsisteigimo reikalavimo. Dėl to žymiai sumažėjo licencijų skaičius. Tarp panaikintų licencijų yra daug licencijų verstis vežimu vidaus maršrutais, kurių galiojimas anksčiau buvo neterminuotas, o vežėjai, nutraukę vežimo veiklą, jų tiesiog negrąžino. Tuo tarpu autobusų, kuriems išduotos licencijų kopijos, skaičius tarptautiniams vežimams padidėjo, o vidaus vežimams – šiek tiek sumažėjo. Tai galėjo nulėmti nuo 2013 m. kovo 1 d. pakeisti techniniai transporto priemonių reikalavimai, kai nelikus techninės apžiūros skirtumų vidaus ir tarptautiniams vežimams vežėjai autobusams dažniau įgyja licencijos kopijas, skirtas tarptautiniams vežimams.

2 pav. Licencijų vertis keleivių ir krovinių vežimu skaičius (gruodžio 31 d.).

Krovinių vežėjai 2013 m. pabaigoje turėjo 3438 Bendrijos licencijas vežti krovinius ir 27811 Bendrijos licencijų kopijų, 1321 licenciją verstis krovinių vežimu vidaus maršrutais ir 4278 šių licencijų kopijas. Per metus vežėjų, turinčių Bendrijos licencijas vežti krovinius, skaičius sumažėjo 11,64 proc. (2012 m. pabaigoje – 3891), krovinių vežėjų, turinčių šių licencijų kopijas, skaičius padidėjo 7,85 proc. (2012 m. pabaigoje – 25786). Vežėjų, turinčių licencijas verstis krovinių vežimu vidaus maršrutais, skaičius sumažėjo 42,59 proc. (2012 m. pabaigoje – 2301), krovinių vežėjų, turinčių šių licencijų kopijas, skaičius sumažėjo 0,42 proc. (2012 m. pabaigoje – 4296). Licencijų skaičiaus pokyčius nulėmė tos pačios priežastys, kaip ir keleiviniame transporte, o didėjantis Bendrijos licencijų vežti krovinius kopijų skaičius rodo aktyvesnę vežimo tarptautiniais maršrutais veiklą.

2013 m. sumažėjo vežėjų turimų licencijų skaičius, tačiau padaugėjo vežėjų turimų transporto priemonių skaičius

3 pav. Licencijų vertis keleivių ir krovinių vežimu kopijų skaičius (gruodžio 31 d.).

Pagal tarptautinius susitarimus ir mišrių komisijų protokolus leidimais vykdyti tarptautinius keleivių ir krovinių vežimus keliais keičiamasi su 31 valstybe. 2013 m. užsienio valstybėms perduoti 331725, iš kitų valstybių gauti 367425 leidimai.

Per 2013 m. Inspekcija gavo 28783 Lietuvos vežėjų prašymus išduoti užsienio valstybių leidimų ir išdavė 320786 leidimus (2,37 proc. daugiau, nei per 2012 m. (313372)). Tai rodo, kad vežėjai intensyviau veža tarptautiniais maršrutais.

2013 m. Lietuvos vežėjams išduota 2,37 proc. daugiau užsienio valstybių leidimų vykdyti tarptautinius keleivių ir krovinių vežimus nei 2012 m.

Per 2013 m. buvo išduoti 11876 kelionės lapai, naudojami vežti keleivius užsakomaisiais reisais tarptautiniais maršrutais. Kelionės lapų buvo išduota 1,36 proc. daugiau nei 2012 m. (11717). Iš išduotų kelionės lapų skaičiaus matyti, kad keleivių vežimas užsakomaisiais reisais tarptautiniais maršrutais augo ir viršijo 2008 m., per kuriuos buvo išduota 11670 kelionės lapų, lygi.

2013 m. išduota 3650 vairuotojų liudijimus vežėjams, įdarbinusiems vairuotojus ne Europos Sąjungos valstybių piliečiams.

Inspekcijos reguliavimo srityje 2013 m. pabaigoje buvo 374 tolimojo reguliaraus susisiekimo autobusų maršrutai, keleivius jais vežė 45 vežėjai. Vežėjų skaičius, palyginti su 2012 m., sumažėjo dviem (buvo 47), nes viena įmonė atsisakė leidimo, o kitos įmonės leidimas buvo panaikintas dėl reikalavimų nesilaikymo. Tolimojo reguliaraus susisiekimo autobusų maršrutų skaičius sumažėjo 1,32 proc. nutraukus eismą maršrutais, kuriais vežti keleivius atsisakė vežėjai arba vežėjo leidimas buvo panaikintas.

2013 m. administruojamų tolimojo reguliaraus susisiekimo autobusų maršrutų sumažėjo 5, o tarptautinio reguliaraus susisiekimo maršrutų – 4, palyginti su 2012 m.

Administruojamų¹² tarptautinio reguliaraus susisiekimo autobusų maršrutų skaičius 2013 m. pabaigoje buvo 159 (2,45 proc. mažiau nei 2012 m.). Šių maršrutų skaičiaus mažėjimą iš

esmės nulėmė maršrutų nutraukimas pasibaigus leidimų galiojimo terminui, kai vežėjai nepareiškė noro jį pratęsti.

Vežėjų negautų pajamų dėl taikytų transporto lengvatų kompensavimas

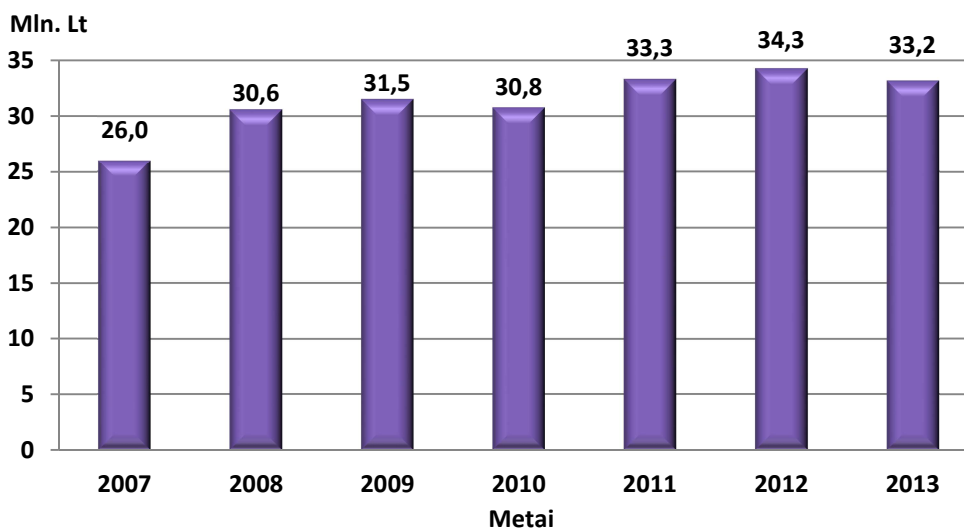
Nuo 2001 m. pradžios Inspekcija pagal Lietuvos Respublikos transporto lengvatų įstatymą atlygina vežėjų negautas dėl važiavimo tolimojo reguliaraus susisiekimo autobusais lengvatų taikymo pajamas. Per 2013 m. Inspekcija vežėjams atlygino 32,4 mln. Lt per 2012 m. gruodžio mėn.–2013 m. lapkričio mėn. negautų pajamų, patirtų dėl keleiviams suteiktų

¹² Administruojami tarptautinio reguliaraus susisiekimo maršrutai, kuriems leidimai išduoti pagal dvišales ir daugiašales tarptautines sutartis kelių transporto srityje bei Europos Sąjungos reglamentus.

važiavimo tolimojo reguliaraus susisiekimo autobusais lengvatų, tačiau dėl lėšų trūkumo liko skolinga vežėjams 0,8 mln. Lt už 2013 m. lapkričio mėn.

Vežėjai, taikantys transporto lengvatas tolimojo reguliaraus susisiekimo autobusų maršrutuose, per 2013 m. negavo 33,2 mln. Lt pajamų, t. y. 3,13 proc. mažiau nei per 2012 m. Negautų pajamų sumažėjimą nulėmė pridėtines vertės mokesčio sumažinimas nuo 2013 m. sausio 1 d. – nuo 21 proc. sumažintas iki 9 proc. Dėl to vežėjai mažino bilietų kainas. Iš viso per 2001–2013 m. dėl minėtų lengvatų vežėjai negavo 295,7 mln. Lt pajamų, kurios atlyginamos valstybės biudžeto lėšomis.

4 pav. Vežėjų per metus negautos dėl važiavimo tolimojo reguliaraus susisiekimo autobusais lengvatų pajamos.

2013 m. su nuolaidomis parduota 3857 tūkst. tolimojo susisiekimo autobusais bilietų (2012 m. – 3788 tūkst.).

Siekiant gerinti visuomenės informavimą ir įgyvendinant su autobusų keleivių teisėmis susijusius teisės aktus¹³, Inspekcijos interneto svetainėje sukurtas atskiras skyrius apie keleivių teises.

2013 m. lengvatinių tolimojo susisiekimo autobusais bilietų parduota 1,82 proc. daugiau nei 2012 m.

Kelių transporto techninė priežiūra

Vykdydama kelių transporto priemonių techninę priežiūrą, Inspekcija dalyvauja rengiant ir įgyvendinant saugaus eismo kelių transporte ir kelių transporto priemonių techninės politikos programas, atlieka transporto priemonių ir jų sudėtinųjų dalių atitikties įvertinimą¹⁴, organizuoja kelių transporto priemonių techninių ekspertizių atlikimą, formuoja privalomosios techninės apžiūros organizavimo principus, sprendžia privalomosios techninės apžiūros atlikimo technologijų, vieningų kontrolės būdų taikymo, vienodo teisės aktų reikalavimų interpretavimo klausimus, kartu su kitomis valstybės institucijomis įgyvendina transporto priemonių neigiamo poveikio aplinkai mažinimo politiką.

¹³ Su keleivių teisėmis susiję teisės aktai: 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 181/2011 dėl miesto ir tolimojo susisiekimo autobusų transporto keleivių teisių, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 2006/2004 (OL 2011 L 55, p. 1); Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. lapkričio 14 d. nutarimas Nr. 1377 „Dėl 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 181/2011 dėl miesto ir tolimojo susisiekimo autobusų transporto keleivių teisių, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 2006/2004, nuostatų įgyvendinimo“.

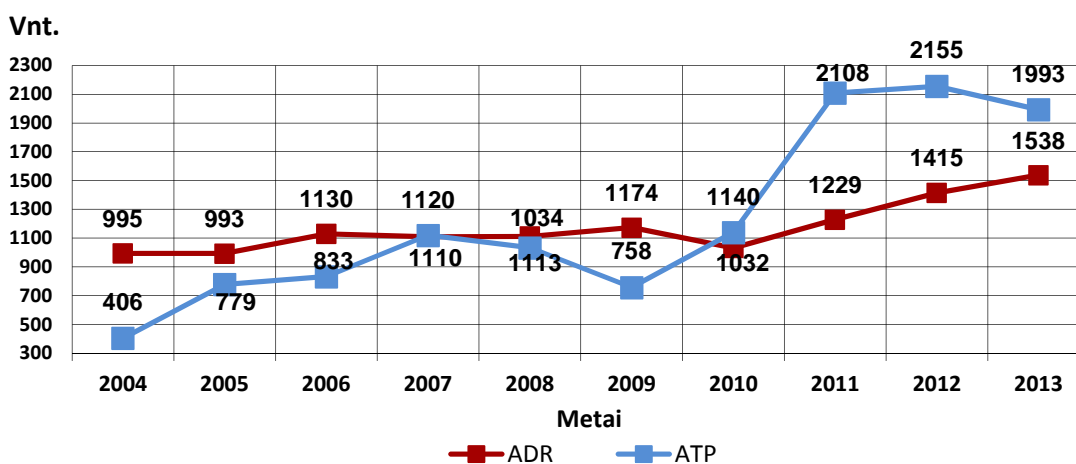
¹⁴ Atitikties įvertinimas – tai transporto priemonės atitiktis Europos Bendrijoje galiojantiems techniniams reikalavimams. Šioje srityje Lietuvoje nuo 2002 m. pradėjo veikti transporto priemonių ir jų sudėtinųjų dalių atitikties įvertinimo sistema, kurią atlikti Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2001 m. sausio 17 d. nutarimu Nr. 44 „Dėl transporto priemonių ir sudėtinųjų transporto priemonių dalių atitikties įvertinimo“ įgalioja Inspekciją.

Vykiant transporto priemonių ir sudėtinių transporto priemonių dalių atitikties įvertinimą¹⁵ 2013 m. buvo išduotos 463 pažymos dėl atskiro leidimo eksploatuoti numerio (LEN'o) suteikimo bei 562 pranešimai apie transporto priemonės tipo registravimą (įskaitant naujo EB tipo patvirtinimo, pratęsimo registravimą ir anuliavimą).

2013 m. išduoti 32 informaciniai pranešimai pagal JT/EEK Sutarties „Dėl vienodų techninių nurodymų ratinėms transporto priemonėms, įrangai ir dalims, kurios gali būti sumontuotos ir (arba) naudojamos ratinėse transporto priemonėse, priėmimo“ ir pagal šiuos nurodymus išduotų patvirtinimo abipusio pripažinimo sąlygų nuostatų (Ženevos sutartis) taisykles ir 33 sertifikatai pagal EB direktyvas¹⁶. Sudėtinių dalių sertifikavimas pagal tarptautinius reikalavimus atveria Lietuvos gamintojams Europos Bendrijos bei kitų šalių rinkas ir sudaro prielaidas konkurencingam ir kokybiškam produktui patekti į kitas rinkas.

Atliekant Lietuvos Respublikos kompetentingos institucijos funkcijas kelių transporto priemonės tinkamumo vežti pavojinguosius krovinius patvirtinimo srityje¹⁷ 2013 m. išduoti 1538 ADR sertifikatai transporto priemonėms, vežančioms pavojinguosius krovinius. Vežėjams taip pat išduoti 1993 ATP sertifikatai transporto priemonėms, vežančioms greitai gendančius maisto produktus tarptautiniais maršrutais.

5 pav. 2004–2013 m. išduotų ATP ir ADR sertifikatų skaičius.

2013 m. kovo 6 d. Inspekcija kartu su VšĮ „LINAPOS“ mokymo centru organizavo seminarą „Transporto priemonių konstrukcija ir patvirtinimas pagal Europos Sutarties dėl pavojingųjų krovinių tarptautinių vežimų keliais (ADR) 9 dalies reikalavimus“ krovinių transporto priemonių atstovams Lietuvoje. Taip pat 2013 m. lapkričio mėn. buvo organizuotas seminaras ATP ir ADR sertifikatų suteikimo klausimais Inspekcijos regionų departamentų atstovams.

Įgyvendinant Europos Komisijos reglamentą¹⁸ „Dėl kelių transporto priemonėse naudojamų tachografų“ per 2013 m. šešioms tachografų dirbtuvėms suteikta teisė vykdyti tachografų techninės priežiūros darbus.

¹⁵ Atitikties įvertinimas atliekamas vykiant 2001 m. sausio 17 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimą Nr. 44 „Dėl transporto priemonių ir sudėtinių transporto priemonių dalių atitikties įvertinimo“.

¹⁶ Pranešimai ir sertifikatai išduodami įgyvendinant Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. balandžio 23 d. nutarimą Nr. 461 „Dėl vienodų techninių nurodymų ratinėms transporto priemonėms, įrangai ir dalims, kurios gali būti sumontuotos ir (arba) naudojamos ratinėse transporto priemonėse, priėmimo ir pagal šiuos nurodymus išduotų patvirtinimo abipusio pripažinimo sąlygų nuostatų įgyvendinimo“.

¹⁷ Šios funkcijos atliekamos vadovaujantis atitinkamomis Europos Sutartyje dėl pavojingųjų krovinių tarptautinio vežimo keliais (ADR) 9 dalies nuostatomis.

¹⁸ 2002 m. birželio 13 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 1360/2002 septintąjį kartą derinantis su technikos pažanga Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 3821/85 „Dėl kelių transporto priemonėse naudojamų tachografų“.

Vairavimo mokymas

2013 m. įvairių kategorijų transporto priemonių vairuotojų pirminį mokymą Lietuvoje vykdė 300 vairavimo mokyklų.

Pagal vairavimo mokyklų mokymo bazių ekspertizių išvadas Inspekcijos nustatyta tvarka teisė vykdyti vairuotojų pirminį mokymą suteikta 187 vairavimo mokykloms. Teisės vykdyti vairuotojų pirminį mokymą suteikimo įforminimo padidėjimą nei planuota lėmė tai, kad vairavimo mokyklos, įvertinusios lengvatinius vairavimo mokykloms reikalavimus, dažnai keitė mokymo objektus (mokymo patalpas ar vairavimo mokymo aikšteles). Daliai vairavimo mokyklų teisės vykdyti vairuotojų pirminį mokymą suteikimas buvo keičiamas tris–penkis kartus, kai kurioms vairavimo mokykloms ši teisė buvo keičiama dėl vairavimo mokyklos teisinės formos, pavadinimo keitimo ar veiklos papildymo. Per 2013 m. 19 naujų įmonių ir įstaigų (vairavimo mokyklų) suteikta teisė vykdyti vairuotojų pirminį mokymą (3 mažiau negu 2012 m.).

Per 2013 m. atlikta 260 vairavimo mokyklų vairuotojų mokymo bazių ekspertizių (135 mokymo patalpų ir 127 vairavimo mokymo aikštelių) bei aštuonių mokymo įstaigų, vykdančių asmenų, susijusių su pavojingųjų krovinių vežimu automobilių keliais, mokymą, atitikties vertinimai (aštuonių mokymo patalpų). Esant pradinių ekspertizių neigiamiems įvertinimams, dalis ekspertizių atlikta pakartotinai. Teisė vykdyti vairuotojų pirminį mokymą panaikinta 13 vairavimo mokyklų, joms atsisakius vykdyti veiklą arba jos nevykdžius ilgiau kaip nustatyta teisės aktuose.

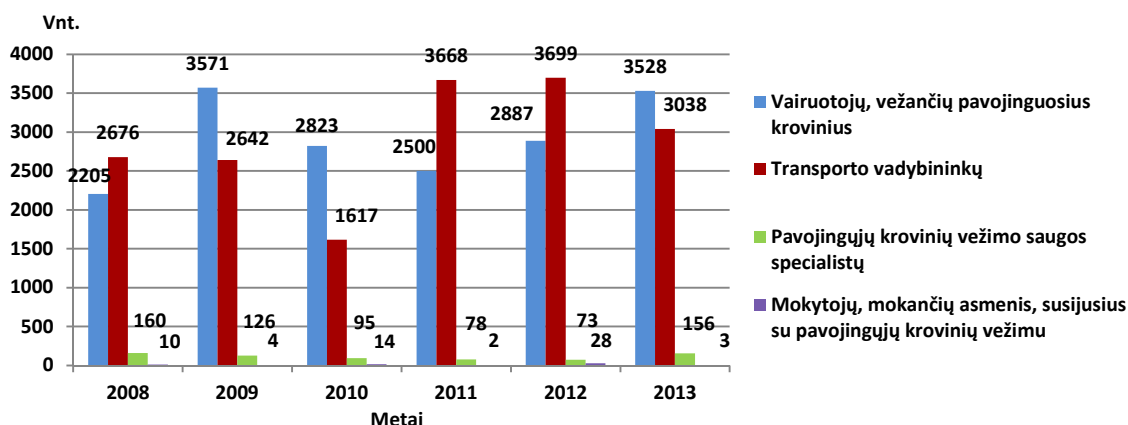
2013 m. atliktas trijų mokymo patalpų ir vairavimo mokymo trasų vertinimas. Trims naujoms mokymo įstaigoms suteikta teisė vykdyti vairuotojų papildomą mokymą.

2013 m. vairuotojų mokytojams ir vairavimo instruktoriams išduota 257 specialių kursų baigimo liudijimai, tiek pat kaip ir 2012 m. Kaip ir 2012 m. pirminiai ir periodiniai mokymo kursai vairuotojų mokytojams ir vairavimo instruktoriams buvo organizuoti septyniose aukštosiose mokyklose.

Mokymo įstaigų, kurioms suteikta teisė organizuoti ir rengti papildomą Motorinių transporto priemonių vairuotojų, kuriems teisė vairuoti buvo atimta dėl Kelių eismo taisyklių pažeidimų, mokymą, padidėjo nežymiai (trimis), palyginti su 2012 m.

Kelių transporto specialistų kompetencijos vertinimas

Siekdama užtikrinti tinkamas kelių transporto verslo plėtros sąlygas bei konkurencines galimybes, Inspekcija egzaminavo asmenis, susijusius su pavojingųjų krovinių vežimu automobilių keliais bei licencijuojama kelių transporto veikla.

6 pav. 2009–2013 m. Inspekcijoje laikytų egzaminų duomenys.

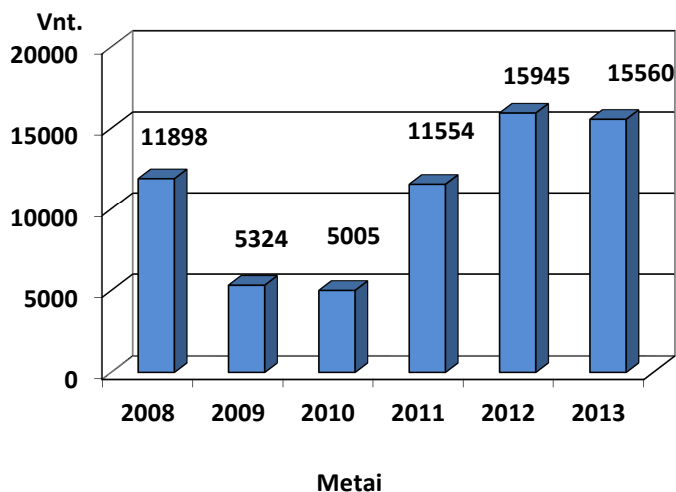

Egzaminavimo rodikliai 2013 m. 1,6 karto viršijo planuotas egzaminavimo rodiklių užduotis. Tai lėmė didesnis nei planuota kelių transporto priemonių vairuotojų, vežančių pavojinguosius krovinius, ir pavojingųjų krovinių vežimo saugos specialistų egzaminų laikymas. Iš to galima daryti prielaidą, kad Lietuvoje vežama daugiau įvairesnių krovinių, tarp jų ir pavojingųjų, todėl reikalingi vairuotojai, turintys ADR vairuotojo pasirengimo pažymėjimą, ir įmonėse už pavojingųjų krovinių vežimą atsakingi saugos specialistai. Be to, išliko ir gana didelis transporto vadybininkų egzaminavimo poreikis.

Atsižvelgiant į teisės aktų, reglamentuojančių krovinių (iš jų ir pavojingųjų) ir keleivių vežimą automobilių keliais, pakeitimus ir naujumus, o taip pat siekiant išvengti nebeaktualių ar klaidingų egzaminų testų užduočių panaudojimo asmenims Inspekcijoje egzaminuoti, buvo peržiūrėtos Inspekcijos egzaminavimo informacinės sistemos duomenų bazėje esančios visų rūšių egzaminų testų užduotys, vertinant testų užduočių atitiktį teisės aktuose nustatytoms temoms, taip pat testų užduočių korektiškumą, teisingumą (atitikimą šaltiniams, pagal kuriuos jie parengti), aktualumą. Peržiūros metu atrinktos užduotys išnagrinėtos egzaminų testų vertinimo komisijoje, į kurios sudėtį įeina Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos, Lietuvos nacionalinės vežėjų automobiliais asociacijos „Linava“ ir Inspekcijos specialistai.

Skaitmeniniuose tachografuose naudojamų kortelių išdavimas

Inspekcija, vykdydama Skaitmeniniuose tachografuose naudojamų kortelių išdavimo centro¹⁹ funkcijas 2013 m. išdavė 15560 tachografo kortelių, iš kurių 14689 (94,4 proc.) vairuotojo kortelės, 763 (4,9 proc.) įmonės kortelės ir 108 (0,7 proc.) dirbtuvių kortelės.

7 pav. Skaitmeninių tachografų identifikavimo kortelių išdavimas 2008–2013 m.

2013 m. išduotų tachografo kortelių skaičius 3,7 proc. viršijo planines užduotis. Šiais metais 74 proc. asmenų kreipėsi dėl tachografo kortelės išdavimo pirmą kartą, 19 proc. dėl atnaujinimo (baigiantis turimos kortelės galiojimo laikui ar pasikeitus asmens duomenims) ir 7 proc. dėl tachografo kortelės keitimo (praradus turimą kortelę ar jai sugedus). 2013 m. išduotų tachografo kortelių skaičius beveik nepasikeitė, palyginti su 2012 m. duomenimis.

¹⁹ angl. CIA – Card Issuing Authority

Ūkio subjektų veiklos priežiūra

Inspekcijos priežiūros veiklos sritis apėmė daugiau kaip 253 330 ūkio subjektų ir fizinių asmenų²⁰, iš jų 5049 ūkio subjektai turi teisę vežti ar vykdyti kitą veiklą turint licenciją ar leidimą, 34595 transporto priemonės, kurioms yra išduotos licencijos kopijos. 2013 m. į Lietuvos Respublikos teritoriją įvažiavo arba vyko tranzitu apie 531 725 užsienio šalyse registruotų transporto priemonės, kurių daugiau kaip 50 proc. buvo registruotos ne ES šalyse.

Ūkio subjektų priežiūrą ir kontrolę keliuose ir pasienio kontrolės punktuose vykdė 56 pareigūnai, turintys aukštąjį inžinerijos arba transporto vadybos išsilavinimą. 2013 m. pareigūnams buvo organizuota 12 mokymų Lietuvoje ir užsienio valstybėse, siekiant perteikti pažangias ir vienodas kontrolės procedūras, vienodus kontrolės būdus ir metodus bei įsisavinti teisės aktų reikalavimus. Inspekcijos priežiūros veiklos sritį reglamentuoja 224 tarptautiniai ir nacionaliniai teisės aktai, todėl pareigūnai turi nuolatose sekti teisės aktų pakeitimus, gilinti savo žinias.

Pareigūnai ir mobiliosios grupės aprūpintos naujausia kompiuterine įranga bei ryšio priemonėmis, sudarančiomis galimybę vykdyti kontrolę bet kuriuo paros metu, bet kurioje šalies vietoje, kontrolės rezultatams fiksuoti, gauti duomenis iš įvairių registru ir juos apdoroti informacinėse sistemose. Vienu metu Lietuvos keliuose ir pasienio punktuose gali dirbti 16 mobilių grupių, naudojančių specialias transporto priemones, aprūpintas modernia ir intelektualia tikrinimo ar matavimo įranga.

Iš viso 2013 m. atliktų patikrinimų metu Inspekcijos pareigūnai surašė 6387 administracinės teisės pažeidimų protokolus²¹, 12 protokolų nutarimų buvo apskūsti. 8 bylos laimėtos, 2 nebaigtos, 2 pralaimėtos²².

Inspekcija aktyviai dalyvauja ūkio subjektų veiklos priežiūros optimizavimo procesuose ir kaip viena iš devynių pažangiausių priežiūros institucijų turi savo atstovą Institucijų atliekamų priežiūros funkcijų optimizavimo ekspertų komisijoje. Inspekcija taiko pažangius ūkio subjektų priežiūros metodus ir diegia kitas priemones, kurios mažina administracinę naštą ūkio subjektams, didina valstybės tarnautojų kompetenciją, padeda efektyviai naudoti finansinius ir žmogiškuosius išteklius.

Siekiant įgyvendinti su ūkio subjektų priežiūra ir priežiūros funkcijų optimizavimu susijusius teisės aktus ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės protokolinius nutarimus²³, Inspekcijos viršininko 2013 m. sausio 31 d. įsakymu²⁴ patvirtinti 2013–2015 m. Valstybinės kelių transporto inspekcijos prie Susisiekimo ministerijos priežiūros veiklos efektyvumo ir rezultatyvumo matavimo siektini rodikliai ir paskirti atsakingi asmenis, koordinuoti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. gegužės 4 d. nutarimu Nr. 511 „Dėl institucijų atliekamų priežiūros funkcijų optimizavimo“ patvirtintų veiklos nuostatų, kuriomis vadovaujantis siekiama pagrindinių priežiūros funkcijų optimizavimo tikslo ir uždavinių, vykdymą. Kiekvieną mėnesį yra matuojami priežiūros veiklos efektyvumo ir rezultatyvumo rodikliai, rengiama ir Lietuvos Respublikos ūkio ministerijai teikiama praėjusio mėnesio Inspekcijos priežiūros veiklos efektyvumo ir rezultatyvumo matavimo rodiklių įgyvendinimo ataskaita. Taip pat, kiekvieną mėnesį rengiami ir nustatyta tvarka Inspekcijos interneto svetainėje²⁵ skelbiami trijų paskutinių mėnesių vidutiniai Inspekcijos priežiūros veiklos

²⁰ UAB „Civitta“ duomenimis. Šaltinis: Ūkio subjektų veiklos priežiūrą atliekančių institucijų konsolidavimo planas.

²¹ Bendras protokolų skaičius (įskaitant transporto priemonių, įmonių ir techninių apžiūrų kontrolierių tikrinimų metu surašytus protokolus).

²² Šių dviejų bylų nagrinėjimo eigoje paaiškėjo, kad bauda pagal surašytą administracinį nurodymą buvo sumokėta į biudžetą.

²³ Minimi: Viešojo administravimo įstatymo ketvirtas skirsnis, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. gegužės 4 d. nutarimas Nr. 511 „Dėl institucijų atliekamų priežiūros funkcijų optimizavimo“, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. spalio 6 d. pasitarimo protokolas Nr. 65 „Dėl ūkio subjektų veiklos priežiūros tobulinimo, institucijų atliekamų priežiūros funkcijų optimizavimo“, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. balandžio 11 d. pasitarimo protokolas Nr. 26 „Dėl ūkio subjektų veiklos priežiūros tobulinimo ir institucijų atliekamų priežiūros funkcijų optimizavimo pažangos ataskaitos“.

²⁴ Minimas Valstybinės kelių transporto inspekcijos prie Susisiekimo ministerijos viršininko 2013 m. sausio 31 d. įsakymas Nr. 2B-29 „Dėl Valstybinės kelių transporto inspekcijos prie Susisiekimo ministerijos viršininko 2010 m. spalio 22 d. įsakymo Nr. 2B-449 „Dėl ūkio subjektų veiklos priežiūros tobulinimo“ pakeitimo“.

²⁵ www.vkti.gov.lt Veikla / Ūkio subjektų priežiūra / Vertinimo kriterijų rodikliai

efektyvumo ir rezultatyvumo matavimo rodikliai. Kas tris mėnesius Inspekcijoje svarstoma priežiūros veiklos efektyvumo ir rezultatyvumo matavimo rodiklių ataskaita ir teikiami siūlymai metiniams matavimo rodikliams įgyvendinti.

Siekdama optimizuoti vykdomos ūkio subjektų priežiūros funkcijas ir mažinti priežiūros našta, Inspekcija perskirstė ūkio subjektų patikrinimams skirtų fizinių išteklių dalį ir didesnę šių išteklių dalį skyrė Inspekcijos prioritetinėms sritims – ūkio subjektų informavimui ir konsultavimui bei metodinės pagalbos teikimui, atsisakant požiūrio, kad teisės aktų laikymąsi galima užtikrinti tik taikant poveikio priemones, nuobaudas.

2013 m. buvo tęsiamas ūkio subjektų patikrinimo klausimynų tobulinimo procesas. Klausimynai ūkio subjektams suteikia ne tik daugiau aiškumo, bet ir optimizuojamas priežiūros institucijos išteklių naudojimas. Svarbiausių teisės aktų reikalavimų įtvirtinimas patikrinimo klausimynuose ir jų taikymas patikrinimo metu užtikrina, kad ūkio subjektai nėra trukdomi pertekliniais patikrinimais dėl mažareikšmių teisės aktų reikalavimų. 2013 m. lapkričio 4–30 d. vykdytos apklausos metu net 82,2 proc. respondentų į klausimą „Ar kontroliniai klausimynai padėjo suvokti teisės aktų reikalavimus ir geriau juos įgyvendinti?“ atsakė teigiamai.

Inspekcija, tęsdama 2011 m. pradėtą darbą ūkio subjektų priežiūros efektyvumo gerinimo srityje, 2013 m. siekė efektyvesnio kontrolės procedūrų atlikimo, kad priežiūros funkcijos būtų atliekamos mažiausiomis sąnaudomis. 2013 m. vidutinė visų atliktų ūkio subjektų patikrinimų faktinė trukmė atitiko taisyklėse²⁶ nustatytą patikrinimo trukmę.

Inspekcija vykdo rizikos vertinimu pagrįstą ūkio subjektų priežiūrą, ypatingą dėmesį skiria didžiausios rizikos atvejams šalinti, užtikrinti realią ūkinės veiklos atitiktį teisės aktų reikalavimams, o ne vertinti, kaip ūkio subjektai laikosi formalių reikalavimų. Lietuvos Respublikos ūkio ministeriją savo veiklos ataskaitoje pripažino, kad Inspekcijos rizikos vertinimo sistema yra tarp pažangiausių, nes projektuojant atsižvelgta į jungtinio Australijos ir Naujosios Zelandijos rizikos valdymo standarto AS/NZS ISO 31000:2009 „Rizikos valdymas“ reikalavimus bei COSO ERM²⁷ metodikos principus.

Įgyvendindama Viešojo administravimo įstatymo 36⁷ straipsnio 2 dalies 4 punkto nuostatas Inspekcija siūlo tobulinti šiuos teisės aktus:

- Lietuvos Respublikos saugaus eismo įstatymą, nustatant teisės dirbti vairuotojų mokytoju ir (arba) vairavimo instruktoriumi sustabdymo, atnaujinimo ar panaikinimo sąlygas, įstaigų ar įmonių teisės vykdyti vairuotojų mokymą ir (ar) papildomą vairuotojų mokymą sustabdymo, atnaujinimo ar panaikinimo sąlygas, motorinių transporto priemonių ir jų priekabų, kurios neatitinka techninių reikalavimų ir kelia grėsmę eismo saugumui, privalomosios techninės apžiūros dokumentų galiojimo panaikinimo sąlygas, motorinių transporto priemonių ir jų priekabų, kurių privalomosios techninės apžiūros dokumentų galiojimas yra pasibaigęs arba panaikintas, nuvykimo į transporto priemonių techninės apžiūros įmonę privalomosios techninės apžiūros atlikti teisės suteikimo tvarką, suteikti įmonių, atliekančių motorinių transporto priemonių ir jų priekabų privalomąją techninę apžiūrą, darbuotojams teisę atlikti privalomąją techninę apžiūrą, šią teisę sustabdyti, atnaujinti, panaikinti ir t. t.;

- Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų kodeksą, nustatant atsakomybę vairuotojams, vairavusiems techniškai netvarkingą krovininę transporto priemonę, šias sankcijas susiejant su techninės būklės trūkumais, nustatant atsakomybę vairuotojams už sunkiasvorių ir (ar) didžiagabaričių krovinių vežimą priklausomai nuo to, kiek buvo viršyti leidžiamos ašies (ašių) apkrovos ir (ar) bendroji masė, nustatant atsakomybę tachografų dirbtuvių vadovams ir mechanikams.

²⁶ Ūkio subjektų patikrinimų trukmė nustatyta Laikinosiose ūkio subjektų veiklos priežiūros taisyklėse, patvirtintose Valstybinės kelių transporto inspekcijos prie Susisiekimo ministerijos viršininko 2012 m. sausio 4 d. įsakymu Nr. 2B-5.

²⁷ COSO ERM - angl. *Committee of Sponsoring Organizations of the Tradeway Commission Enterprise Risk Management*.

Konsultavimas

2013 m. į Inspekciją kreipėsi 6502 piliečiai ir ūkio subjektai telefonu, elektroniniu paštu ar raštu prašydami suteikti konsultacinę pagalbą, iš jų 1030 piliečių ir ūkio subjektų buvo konsultuota atsakymą pateikiant raštu ar elektroniniu paštu (45 proc. daugiau negu 2012 m.), likusiems buvo suteikta konsultacija telefonu. Nuo 2013 m. spalio 1 d. buvo įdiegtas vieningas konsultavimas telefonu įrašant pokalbį.

Telefonu dažniausiai užduoti klausimai apie keleivių ir krovinių vežimo licencijavimo, darbo ir poilsio režimo, transporto techninės būklės ir gamybos reikalavimus.

Ūkio subjektų konsultavimas Inspekcijoje yra neatsiejama ir prioritetinga ūkio subjektų

veiklos priežiūros dalis. Ūkio subjektai konsultuojami telefonu ir asmenims atvykus į Inspekciją, elektroniniu paštu, atsakant į elektronines užklausas, raštu, teikiant patvirtintas rašytines konsultacijas, skelbiant paaiškinimus ir viešąsias konsultacijas interneto svetainėje, teikiant metodinę pagalbą įmonėse, organizuojant regioninius susitikimus su ūkio subjektais, rengiant lankstinukus. Apie ūkio subjektų konsultavimą, pasikeitimus šioje veiklos srityje informacija nuolat skelbiama Inspekcijos interneto svetainėje.

Dažniausiai el. paštu buvo klausiama apie pirminio vairavimo mokymo, pavojingųjų krovinių vežimo, darbo ir poilsio režimo reikalavimus.

Inspekcija prisiima atsakomybę už suteiktą konsultaciją, o ūkio subjektui yra užkertamas kelias tyčia nesilaikyti teisės aktų reikalavimų, kai ūkio subjektas jau buvo konsultuotas dėl teisės aktų reikalavimų laikymosi. Aktualiausia visuomenei yra Saugaus eismo skyriaus kompetencijos sritis, tačiau palyginti su pernai, taip pat padaugėjo klausimų, priklausančių Kelių transporto veiklos reguliavimo ir Priežiūros koordinavimo ir konsultavimo skyrių kompetencijai. Inspekcijos interneto svetainėje skelbiamos konsultacijos, kurių dalis parengta apibendrinus elektroniniu būdu pateiktus klausimus.

Inspekcijos atstovai 2013 m. gegužės 16–18 d. dalyvavo tarptautinėje parodoje „Baltijos miškai 2013“, kurios metu skaitė pranešimus „Sunkiasvorių ir didžiagabaričių krovinių vežimo reikalavimų laikymasis, transporto priemonių techninės būklės kontrolė šalies keliuose, vairuotojų vairavimo ir poilsio režimo kontrolė ir išimčių taikymas“. Atsižvelgdama į tai, kad vyko paroda, Inspekcija 2013 m. gegužės 13–19 d. vykdė prevencinę priemonę – tikrino sunkiasvores ir (ar) didžiagabarites transporto priemones. Inspekcijos pareigūnams tikrinimo metu nustačius nesunkių pažeidimų nebuvo taikomos poveikio priemonės, daugiau dėmesio buvo skiriama vežėjų ir vairuotojų konsultavimui, teisės aktų reikalavimų aiškinimui. Parodos ir minėtų prevencinių patikrinimų metu Inspekcija padėjo transporto verslo atstovams geriau suprasti teisės aktų reikalavimus, atsakė į klausimus, dalijo atmintines.

Inspekcija 2013 m. rugpjūčio 26–28 d. dalyvavo XXVIII tarptautinėje Baltijos šalių kelininkų parodoje. Parodos metu Inspekcija pristatė vykdomas funkcijas, susijusias su didžiagabaričių ir sunkiasvorių bei pavojinguosius krovinius vežančių transporto priemonių kontrole, transporto priemonių techninės būklės kontrole, buvo eksponuojama svėrimo ir kita speciali įranga. Inspekcija konsultavo transporto verslo atstovus, atsakė į klausimus, dalijo atmintines ir lankstinukus.

Ūkio subjektų patikrinimas

2013 m. iš viso patikrintas 601 ūkio subjektas (įmonė), iš jų 250 (arba 41,5 proc.) ūkio subjektų teikta metodinė pagalba, kurios metu Inspekcijos pareigūnai už nustatytus pažeidimus netaikė poveikio priemonių. Siekiant užkirsti kelią žalos visuomenei, kitų asmenų interesams ar aplinkai atsiradimui, buvo atlikti 22 neplaniniai ūkio subjektų patikrinimai. 111 ūkio subjektų už

2013 m. atliktas 601 ūkio subjektų patikrinimas, iš jų 250 – teikiant metodinę pagalbą, 329 – planiniai patikrinimai, 22 – neplaniniai.

padarytus pažeidimus buvo taikytos sankcijos ir paskirta 61,3 tūkst. Lt baudų. Iš viso patikrinimų metu nustatyti 2866 administracinių teisės aktų reikalavimų pažeidimai iš kurių už 468 pažeidimus taikytos sankcijos. Sustabdytos 28 Bendrijos licencijos kopijos, 7 Bendrijos licencijos kopijos panaikintos, 16 Bendrijos licencijų panaikinta.

2013 m. už nustatytus pažeidimus taikytos sankcijos 111 ūkio subjektų (49 proc. mažiau nei 2012 m.).

Inspekcija 2013 m. laikėsi principo, kad už mažareikšmius administracinių teisės aktų reikalavimų pažeidimus tikrinamiems ūkio subjektams sankcijos neturi būti taikomos ir ūkio subjektui turi būti sudaryta galimybė per nustatytą terminą pašalinti pažeidimus, nustatytus patikrinimo metu, ir (ar) imtis priemonių, kad ateityje veikla būtų vykdoma nepažeidžiant teisės aktų nuostatų.

Patikrinimai	Atlikta tikrinimų, vnt.	Surašyta administracinių teisės pažeidimų protokolų, vnt.	Paskirta baudų, tūkst. Lt	Sustabdytas Bendrijos leidimo, licencijos kopijos ar licencijos kortelės arba licencijos (pažymėjimo) galiojimas
Keleivius ir (ar) krovinius vežančių ir (ar) su pavojingų krovinių vežimu, jų pakrovimu ir (ar) iškrovimu bei laikinu sandėliavimu susijusių įmonių	490	99	56,6	28 kopijos laikinai sustabdytos 7 kopijos panaikintos 16 licencijų panaikinta
Įmonių, pateikusių ataskaitas dėl Lietuvos Respublikos transporto lengvatų įstatymo taikymo	10	-	-	-
Vairuotojų rengimo mokyklų	81	12	4,7	1 sustabdyta 1 panaikinta
Mokymo įstaigų, vykdančių motorinių transporto priemonių vairuotojų papildomą mokymą	3	-	-	-
Tachografų dirbtuvių	10	-	-	-
Techninės apžiūros įmonių	5	-	-	-
Ekspertizių įmonių	2	-	-	-
Iš viso	601	111	61,3	-

Vairuotojų vairavimo ir poilsio režimo kontrolė

Vykdydama Lietuvos vežėjų priežiūrą ir siekdama užtikrinti Europos Parlamento ir Tarybos reglamento²⁸ (EB) Nr. 561/2006 bei Europos Komisijos reglamento (ES) Nr. 1266/2009 nuostatas, Inspekcija didžiausią dėmesį skiria vairuotojų vairavimo ir poilsio režimui. Vežėjų įmonėse buvo tikrinama, ar laikantis nustatytų teisės aktų reikalavimų saugomi tachografo registracijos lapai, ar duomenys iš vairuotojų kortelių ir skaitmeninių tachografų yra perkeliama pagal nustatytą

²⁸ 2006 m. kovo 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 561/2006 dėl tam tikrų su kelių transportu susijusių socialinių teisės aktų suderinimo bei 2009 m. gruodžio 16 d. Komisijos reglamento (ES) Nr. 1266/2009, kuriuo dešimtąjį kartą su technikos pažanga derinamas Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 3821/85 dėl kelių transporto priemonėse naudojamų tachografų.

periodiškumą, ar šie duomenys tinkamai saugomi, ar imamasi priemonių, kad vairuotojai nepažeidintų vairavimo ir poilsio režimo reikalavimų. Inspekcijos pareigūnai per 2013 m. atliko 486 keleivius ir (ar) krovinius vežančių ir (ar) su pavojingųjų krovinių vežimu, jų pakrovimu ir (ar) iškrovimu bei laikinu sandėliavimu susijusių įmonių patikrinimus. Įmonių patikrinimų metu pareigūnai išanalizavo ir patikrino 146 420 vairuotojų dirbtų darbo dienų tachografų registracijos lapų ir (ar) duomenų, perkeltų iš transporto priemonių skaitmeninių tachografų ir (ar) vairuotojų kortelių. Tikrindami vairavimo ir poilsio režimą Lietuvos Respublikos keliuose, pareigūnai patikrino 75 328 vairuotojų dirbtų darbo dienų tachografų registracijos lapus ir (ar) duomenis, perkeltus iš transporto priemonių skaitmeninių tachografų ir (ar) vairuotojų kortelių.

Tarp dažniausiai 2013 m. nustatytų sunkių teisės aktų reikalavimų pažeidimų yra vairavimo ir poilsio režimo apskaitos vedimas apgaulės būdu, vairuotojų skaitmeninių kortelių ir tachografų duomenų bei tachografo registracijos lapų įmonėje nesaugojimas nustatytą laiką, kasdienio darbo laiko viršijimas 50 proc. ir daugiau, tachografo registracijos lapų naudojamas ilgiau kaip 24 val., vertimasis ūkine komercine veikla neturint licencijos.

Iš viso 2013 m. buvo patikrinti 221 748 vairuotojų dirbtų darbo dienų tachografų registracijos lapai ir (ar) duomenys, perkelti iš transporto priemonių skaitmeninių tachografų ir (ar) vairuotojų kortelių.

Už nustatytus Kelių transporto veiklos licencijavimo taisyklių pažeidimus 28 įmonėms buvo sustabdytas Bendrijos licencijos ir (ar) licencijos galiojimas, 16 įmonių panaikintas Bendrijos licencijos ir (ar) licencijos galiojimas bei 7 Bendrijos licencijos kopijų ir (ar) licencijos kopijų galiojimas.

Vairuotojų rengimo mokyklų patikrinimas

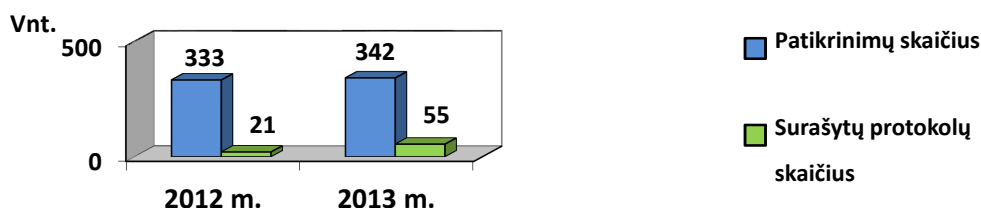
2013 m. buvo patikrinta 81 vairuotojų rengimo mokykla ir 810 mokymui skirtų transporto priemonių. Už nustatytus pažeidimus surašyta 12 administracinių teisės pažeidimų protokolų vairuotojų rengimo mokykloms ir 26 protokolai tikrinant mokymui skirtas transporto priemones.

Tarp sunkiausių nustatytų pažeidimų yra kursų baigimo liudijimo išdavimas mokiniui nebaigus praktinio vairavimo mokymo kurso, praktinio vairavimo mokymas nesilaikant patvirtintų teminių planų, praktinio vairavimo mokymas vairavimo mokymo aikštelėje, kurios ženklinimo linijos nėra aiškiai matomos ir danga, nepaženklinta pagal kelių ženklinimo reikalavimus.

Už nustatytus Reikalavimų vairavimo mokykloms aprašo²⁹ pažeidimus 1 vairuotojų mokymo įstaigai sustabdyta teisė vykdyti su vairuotojų rengimu susijusią veiklą 30 d., 1 vairuotojų mokymo įstaigai panaikinta teisė vykdyti pirminį vairuotojų mokymą.

Techninės apžiūros įmonių ir jose dirbančių kontrolierių patikrinimas

Atliekant techninės apžiūros įmonių ir kontrolierių priežiūrą, 2013 m. patikrintos 5 techninės apžiūros įmonės, 342 techninės apžiūros kontrolieriai. 55 techninės apžiūros įmonių kontrolieriams surašyti administracinių teisės pažeidimų protokolai.

8 pav. 2012–2013 m. patikrintų techninės apžiūros įmonių kontrolierių ir jiems surašytų administracinių teisės pažeidimų protokolų skaičius.

²⁹ Reikalavimų vairavimo mokykloms aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2008 m. rugpjūčio 1 d. įsakymu Nr. 3-293.

Palyginti su 2012 m., administracinių teisės pažeidimų protokolų skaičius techninės apžiūros įmonių kontrolieriams padidėjo 2,6 karto.

Patikrinimai keliuose ir pasienio kontrolės punktuose

2013 m. patikrinta 28 301 Lietuvos ir užsienio valstybėse registruota transporto priemonė. Tikrinus 16041 užsienyje registruotą kelių transporto priemonę daugiausia pažeidimų nustatyta Lenkijos, Rusijos, Latvijos ir Baltarusijos vežėjams. Šių šalių vežėjams surašyta 2844 protokolai, paskirta 583,7 tūkst. Lt baudų.

Vykdamas transporto priemonių patikrinimus dažniausiai buvo nustatomi vairuotojų vairavimo ir poilsio režimo apskaitos vedimo, vairavimo ir poilsio režimo apskaitos vedimo apgaulės būdu pažeidimai ir techninės būklės reikalavimų trūkumai.

Patikrinimai	Atlikta tikrinimų, vnt.				Surašyta administracinių teisės pažeidimų protokolų, vnt.			Paskirta baudų, tūkst. Lt
	Lietuvoje registruotų	užsienyje įregistruotų		Iš viso	be administracinio nurodymo ³⁰	su administraciniu nurodymu	Iš viso	
		ES valstybių	ne ES valstybių					
Keleivinių transporto priemonių	1171	137	25	1333	38	260	298	36
Krovinių transporto priemonių	11089	8875	7004	26968	531	5366	5897	1 412
Iš viso	12260	9012	7029	28301	569	5626	6195	1 448

Transporto priemonių techninės būklės patikrinimas

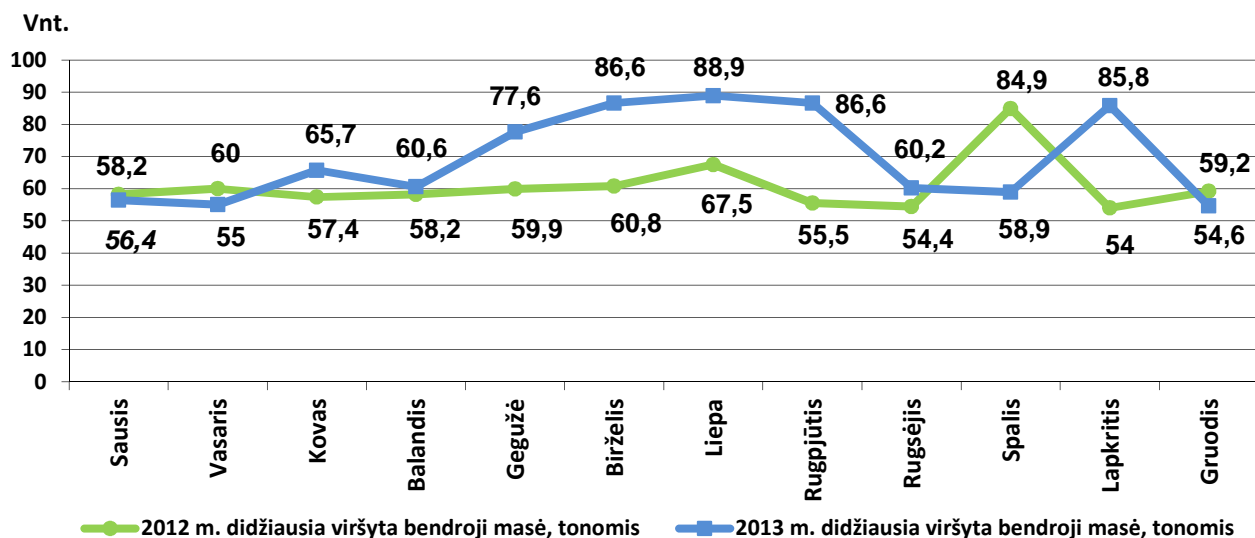
Per 2013 m. atlikta 3714 transporto priemonių techninės būklės patikrinimų, kurių metu nustatyta 4670 techninės būklės trūkumų. 464 transporto priemonių vairuotojams dėl nustatytų techninės būklės trūkumų transporto priemones uždrausta eksploatuoti ar toliau jomis važiuoti ir buvo paimti transporto priemonių registracijos liudijimai iki tol, kol bus pašalinti nustatyti techninės būklės trūkumai. 142 transporto priemonės nukreiptos į techninės apžiūros stotis, 118 transporto priemonių nukreipta į tachografų dirbtuves.

Atliekant transporto priemonių techninės būklės patikrinimus dažniausiai nustatyta stabdymo įrangos, ratų, padangų, pakabos ir apšvietimo įrangos bei elektrinės sistemos pažeidimų.

Sunkiasvorių ir didžiagabaričių transporto priemonių patikrinimas

Inspekcijos pareigūnai per 2013 m. pasvėrė ir (ar) išmatavo 6467 sunkiasvores ir didžiagabarites transporto priemones. Šių patikrinimų metu už važiavimą be leidimo kelių transporto priemonėmis, kai viršijama ašių apkrova ar leidžiama bendroji masė, ar leidžiami matmenys, nustatyti 655 pažeidimai, paskirta daugiau kaip 530,48 tūkst. Lt baudų. 341 transporto priemonei uždrausta važiuoti toliau laikinai paimant transporto priemonės registracijos dokumentus. Didžiausias faktinės bendrosios masės viršijimo pažeidimas nustatytas liepos mėnesio patikrinimo metu – viena iš patikrintų transporto priemonių daugiau kaip dvigubai viršijo 40 t. leistiną masę ir svėrė 88,9 t.

³⁰ Vadovaujantis Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų kodekso 260¹ straipsniu, administracinis nurodymas – į administracinio teisės pažeidimo protokolą įrašomas pasiūlymas asmeniui per dešimt darbo dienų nuo administracinio teisės pažeidimo protokolo įteikimo dienos, o minėto kodekso 260² straipsnio pirmojoje ir antrojoje dalyse numatytais atvejais – nuo administracinio teisės pažeidimo protokolo su administraciniu nurodymu išsiuntimo dienos savo noru sumokėti baudą, lygią pusei minimalios baudos, numatytos šio kodekso II skyriaus ypatingosios dalies straipsnyje, kuriame nustatyta atsakomybė už asmens padarytą administracinį teisės pažeidimą, bet ne mažesnę kaip dešimt litų.

9 pav. 2012 m. ir 2013 m. patikrintų sunkiasvorių transporto priemonių labiausiai viršyta didžiausia transporto priemonės faktinė bendroji masė, tonomis (leistina 40 tonų).

Tachografų patikrinimas

Atsižvelgdami į Europos Komisijos rekomendaciją³² 2013 m. pareigūnai tikrino, ar kelių transporto priemonėse nėra naudojami tachografai³³, kurių viena iš funkcijų specialiai atjungta arba kurie pritaikyti vairavimo ir poilsio režimo rodmenims klastoti, ir nustatė, kad 173 atvejais kelių transporto priemonių vairuotojai vairavimo ir poilsio režimo apskaitą vedė apgaulės būdu. Inspekcijos pareigūnai, nustatę, kad kelių transporto priemonėse buvo naudojami tachografai, kurių viena iš funkcijų specialiai atjungta arba kurie pritaikyti vairavimo ir poilsio režimo rodmenims klastoti, 118 transporto priemonių, laikinai paėmę transporto priemonių registracijos dokumentus, nukreipė į tachografų dirbtuves privalomai patikrinti transporto priemonių tachografą ir išmontuoti draudžiamus prietaisus ar įrenginius, atjungiančius nors vieną iš tachografo funkcijų.

2.2. Programos asignavimų panaudojimas

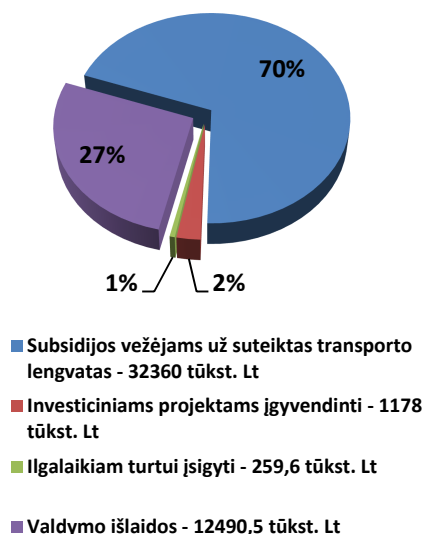
Asignavimai	Patvirtinti (patikslinti) asignavimai, tūkst. litų	Panaudoti asignavimai, tūkst. litų	Asignavimų panaudojimo procentas
Iš viso asignavimų programai (1+2)	46485,9	46288,1	99,6
Iš jų pagal finansavimo šaltinius:			
1. Lietuvos Respublikos valstybės biudžetas	46485,9	46288,1	99,6
iš jo:			
1.1. bendrojo finansavimo lėšos			
1.2. Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšos			
1.3. tikslinės paskirties lėšos ir pajamų įmokos	139,9	138,6	99,07
2. Kiti šaltiniai (Europos Sąjungos finansinė parama projektams įgyvendinti ir kitos teisėtai gautos lėšos)			

³² 2009 m. sausio 23 d. Europos Komisijos rekomendacija 2009/60/EB dėl tachografų tikrinimo keliuose ir įgaliotose dirbtuvėse gerosios patirties gairių bei 1985 m. gruodžio 20 d. Tarybos Reglamentas (EEB) Nr. 3821/85 dėl kelių transporto priemonėse naudojamų tachografų su vėlesniais pakeitimais.

³³ tachografas – transporto priemonėse įrengta įranga, registruojanti informaciją apie šių transporto priemonių judėjimą, vairuotojų vairavimo ir poilsio laikotarpius.

Inspekcijos 2013 m. vykdytos programos „Susisiekimo valstybinės ir vietinės reikšmės keliais užtikrinimas“ (3 tikslui įgyvendinti) valstybės biudžeto išlaidų sąmata pagal kasines išlaidas įvykdyta 99,6 proc. Kasinės išlaidos 197,8 tūkst. Lt mažesnės nei patvirtinti asignavimai. Asignavimų ekonomija:

10. pav. Inspekcijos biudžeto panaudojimas pagal išlaidų grupes.

- 20,3 tūkst. Lt darbo užmokesčio ir socialinio draudimo fondo lėšų buvo sutaupyta dėl darbuotojų laikino nedarbingumo gruodžio mėn.;

- 151,2 tūkst. Lt prekių ir paslaugų naudojimui skirtų lėšų liko nepanaudota, kadangi Inspekcija mokėjo tik už faktiškai atliktas paslaugas, darbus bei gautas prekes. Paslaugos, kurios buvo pradėtos teikti gruodžio mėn., bet baigtos sausio mėn., bus apmokamos iš asignavimų 2014 m.;

- dėl mažesnio materialinių pašalpų poreikio liko nepanaudota 12 tūkst. Lt;

- liko sutaupyta 13 tūkst. Lt biudžeto lėšų ir 1,3 tūkst. Lt biudžetinių įstaigų pajamų įmoku, skirtų ilgalaikiam materialiajam ir nematerialiajam turtui įsigyti, kadangi vykdant viešuosius pirkimus tiekėjai pasiūlė mažesnes kainas negu buvo planuota. Visos nepanaudotos lėšos grąžintos į biudžetą.

Investicijų projektų, numatytų Valstybės investicijų programoje, įgyvendinimas

2013 m. Inspekcija vykdė 4 Valstybės investicijų 2013–2015 metų programoje numatytų 2013 metų transporto, ryšių ir informacinės visuomenės plėtros kapitalo investicijų paskirstymo pagal investicijų projektų įgyvendinimo programas, projektų vykdytojus ir investicijų projektus sąrašė numatytus investicijų projektus:

- Kelių transporto veiklos valstybės informacinės sistemos „Keltra“ komponento „Dokumentų valdymas ir teisės aktų projektų rengimas“ modernizavimas;
- Inspekcijos teritorinio kompiuterinio tinklo įrangos įsigijimas;
- Valstybės IS „Skaitis“ modernizavimas (dėl asmens duomenų archyvo sukūrimo, duomenų naikinimo ir euro įvedimo);
- Specialios paskirties transporto priemonių įsigijimas.

Visi projektai per ataskaitinius metus buvo įgyvendinti. Bendra visų keturių projektų 2013 m. vertė – 1190 tūkst. Lt. Įvykdžius pirkimus liko sutaupyta 12 tūkst. Lt.

Europos Sąjungos ir biudžeto lėšomis finansuojamų projektų vykdymas

2013 m. Inspekcija vykdė 3 Europos Sąjungos ir biudžeto lėšomis finansuojamus projektus:

- „Ūkio subjektų, susijusių su kelių transportu, stebėsenos ir informavimo sistemos „Vektra“ sukūrimas;
- „Viešojo transporto kelionės duomenų informacinės sistemos „Vintra“ sukūrimas“;
- „Saugūs keliai – tarpvalstybinis Lietuvos ir Lenkijos bendradarbiavimas siekiant gerinti gyventojų ir aplinkos apsaugą“.

Projekto „Ūkio subjektų, susijusių su kelių transportu, stebėsenos ir informavimo sistemos „Vektra“ sukūrimas“, pradėto vykdyti 2011 m., tikslas – sukurti elektronines paslaugas su kelių

transportu susijusiems ūkio subjektams ir savivaldybėms, priemonės duomenų apie Lietuvos ir ES valstybių narių ūkio subjektus, užsiimančius vežimo kelių transportu veikla, apsigkeitimui tarp Inspekcijos ir kitų ES valstybių narių institucijų ir intelektualias rizikos valdymo priemones su kelių transportu susijusių ūkio subjektų kontrolei vykdyti. Projekto bendra vertė – 5284,4 tūkst. Lt. 2013 m. buvo panaudota 672,3 tūkst. Lt, iš jų 571,5 tūkst. Lt ES struktūrinių fondų finansavimas ir 100,8 tūkst. Lt valstybės biudžeto lėšos. 2013 m. buvo vykdomi sistemos kūrimo darbai, įsigyjama projektui reikalinga įranga. Buvo sukurta techninė infrastruktūra, skirta realizuoti sąsają su ES tinklo „sTesta“ paslauga „ERRU“ (dėl keitimosi vežėjų, transporto vadybininkų ir jų pažeidimų duomenimis su kitomis ES atsakingomis institucijomis), kurios veikimui reikalingas Saugus valstybės duomenų perdavimo tinklas.

Projekto „Viešojo transporto kelionių duomenų informacinės sistemos „Vintra“ sukūrimas“ tikslas – sukurti keleiviams skirtą kelionių viešuoju transportu maršruto paieškos ir planavimo elektroninę paslaugą. Ši paslauga leis viešojo transporto naudotojui suplanuoti kelionės maršrutą, gauti aktualią, tikslią ir patikimą kelionės informaciją. Keleiviui bus teikiama informacija apie visų transporto rūšių (kelių, geležinkelių, vandens ir oro) maršrutus. Informacinė sistema pateiks visą įmanomą informaciją apie suplanuotą maršrutą ir jo alternatyvas. Keleiviui bus sudaryta galimybė naudojant standartines ir nešiojamiems įrenginiams pritaikytas interneto naršykles internetu planuoti kelionę viešuoju transportu pagal pasirinktus parametrus (maršrutą, transporto rūšį, išvykimo ir atvykimo laikus, kelionės trukmę, kainą ir kt.), gauti suplanuotos kelionės duomenis bei informaciją apie šių duomenų pasikeitimą, naudojant skaitmeninius interaktyvius žemėlapius, grafiškai pamatyti keleivio suplanuotos kelionės maršrutą. Keleivis, naudodamas nešiojamiems įrenginiams pritaikytas interneto naršykles, matys pasirinktos stotelės tvarkaraštį, bus pateikiama informacija apie konkrečią transporto priemonę ir jos atvykimo laiką. Projekto bendra vertė – 1973,1 tūkst. Lt. 2013 m. buvo panaudota 248,3 tūkst. Lt, iš jų 211,1 tūkst. Lt ES struktūrinių fondų finansavimas ir 37,2 tūkst. Lt valstybės biudžeto lėšos. 2013 m. buvo vykdomi sistemos projektavimo darbai, pasirašytos sutartys dėl projektui reikalingos įrangos įsigijimo.

Projekto „Saugūs keliai – tarpvalstybinis Lietuvos ir Lenkijos bendradarbiavimas siekiant gerinti gyventojų ir aplinkos apsaugą“ tikslas – gyventojų saugumo ir aplinkosaugos gerinimas. Projektas buvo įgyvendinamas keturiuose pasienio regionuose: Balstogės–Suvalkų, Elko–Olštyno subregionuose Lenkijoje ir Marijampolės ir Alytaus apskrityse Lietuvoje. Įgyvendinant projektą bendradarbiavo trys partneriai: Lenkijos Palenkės vaivadijos kelių transporto inspekcija Balstogėje, Varmijos Mozūrų vaivadijos kelių transporto inspekcija Olštynėje ir Lietuvos partneris – Inspekcija. Projektas baigtas 2013 m. Projekto bendra vertė 342,3 tūkst. eurų, iš jų Lietuvos partnerio – 163,1 tūkst. eurų. Numatytas finansavimo būdas – išlaidų kompensavimo, 85 proc. išlaidų kompensuojant Europos regioninės plėtros fondo lėšomis ir 15 proc. Lietuvos Respublikos bendrojo finansavimo lėšomis. 2013 m. Lietuvos partneris panaudojo 155,9 tūkst. eurų (538,3 tūkst. Lt). Įgyvendinant projektą Inspekcija įsigijo dvi transporto priemones „Iveco Daily“ su specialia patikrinimams skirta įranga; buvo apmokyti 8 darbuotojai, vykdančys transporto priemonių kontrolę keliuose.

Kita svarbi finansinė informacija

2013 m. į Lietuvos biudžetą Inspekcija surinko 20298,8 tūkst. Lt:

- ° 13801,3 tūkst. Lt valstybės rinkliavos, išduodama juridinę galią turinčius dokumentus;

- ° 4926,8 tūkst. Lt įmokų į Kelių priežiūros ir plėtros programos fondą, apskaičiuodama mokesčių už važiavimą keliais transporto priemonėmis (jų junginiais), kurių matmenys su

2013 m. Inspekcija surinko 20298,8 tūkst. Lt. Šių įplaukų į biudžetą suma visiškai padengė Inspekcijai išlaikyti: darbo užmokesčiui, socialiniam draudimui, prekėms ir paslaugoms bei turtui įsigyti 2013 m. panaudotus biudžeto asignavimus – 12750,1 tūkst. Lt.

kroviniu ar be jo ir (ar) ašies (ašių) apkrova, ir (ar) transporto priemonės (jų junginio) leidžiama bendroji masė viršija maksimalius leidžiamus dydžius;

° 1570,7 tūkst. Lt baudų iš užsienio ir Lietuvos vežėjų už administracinius teisės pažeidimus.

Teikdama duomenis pagal pasirašytas duomenų teikimo sutartis, Inspekcija gavo ir į valstybės biudžetą pervedė 174,9 tūkst. Lt biudžetinių įstaigų pajamų įmokų.

Veiklos efektyvumo gerinimas

Siekdama įgyvendinti Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro valdymo sričių 2013–2015 metų strateginio veiklos plano tikslus, Inspekcija daug dėmesio skyrė veiklos efektyvumui gerinti. Inspekcijos viršininko įsakymu³⁴ buvo patvirtintas Valstybinės kelių transporto inspekcijos prie Susisiekimo ministerijos 2013 m. veiklos efektyvumo gerinimo priemonių planas. 2013 m. įgyvendintos šiame plane numatytos priemonės ir pasiektos vertinimo kriterijų reikšmės. Taip pat pasiektos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. rugsėjo 17 d. pasitarimo protokolu Nr. 55 nustatytos vertinimo kriterijų 2013 m. reikšmės. Siekiant didinti viešųjų pirkimų efektyvumą, palyginti su praeitais metais, 2013 m. padaugėjo centralizuotai vykdytų viešųjų pirkimų sutarčių (2012 m. – 2, 2013 m. – 7). Siekiant nustatytų veiklos efektyvumo gerinimo reikšmių, buvo peržiūrėta Inspekcijos valdymo struktūra ir atsisakyta dalies vadovaujančių darbuotojų pareigybių. Vadovaujančių darbuotojų skaičius buvo mažinamas ir 2013 m. pasibaigus, 2014 m. sausio 1 d. jų buvo 12,5 proc. mažiau nei prieš metus. Atsižvelgiant į tai, kad buvo nuolat raginama susirašinėti elektroniniais dokumentais, pasiekti geri efektyvumo vertinimo kriterijų rodikliai dokumentų valdymo srityje – elektroninių dokumentų padaugėjo 6,27 proc., pagerėjo dokumentų valdymo funkcijos vykdymo išlaidų rodiklis.

Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija 2013 m. I ketvirtį atliko Inspekcijos veiklos ir gebėjimų vertinimą. Inspekcijos veikla ir gebėjimai įvertinti 4,5 balo iš 5 galimų. Įgyvendinamos Valstybinės kelių transporto inspekcijos prie Susisiekimo ministerijos veiklos ir gebėjimų vertinimo veiksmų plano³⁵, priemonės.

Inspekcijos žmogiškieji ištekliai

2013 m. gruodžio 31 d. Inspekcijoje buvo įsteigtos 186 pareigybės: 159 valstybės tarnautojų ir 27 darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, (toliau – darbuotojai). 2013 m. pabaigoje Inspekcijoje dirbo 183 valstybės tarnautojai ir darbuotojai, iš kurių 90 proc. turi aukštąjį išsilavinimą. Per metus priimta 15, atleista 13 valstybės tarnautojų ir darbuotojų.

Kvalifikacijos tobulinimo renginiuose 2013 m. dalyvavo 166 (91 proc.) valstybės tarnautojai ir darbuotojai. Didžiąją kvalifikacijos tobulinimo renginių dalį sudarė valstybės tarnautojų, vykdančių kontrolės funkcijas, mokymai, paslaugas teikiančių specialistų mokymai, vadovavimo

91 proc. Inspekcijos valstybės tarnautojų ir darbuotojų dalyvavo kvalifikacijos tobulinimo renginiuose.

gebėjimų tobulinimas ir lyderystės, valstybinių bei valdymo kompetencijų stiprinimo mokymai, gebėjimų dalyvauti Europos Sąjungos sprendimų priėmimo ir priimtų sprendimų įgyvendinimo užtikrinimo bei pasirengimo pirmininkauti Europos Sąjungoje 2013 m. procesuose mokymai. Tobulinant Inspekcijos valdymo struktūrą, nuo 2013 m. rugpjūčio 13 d. panaikintas Kontrolės koordinavimo skyrius ir įsteigtas Priežiūros koordinavimo ir konsultavimo skyrius. Naujojo skyriaus personalo pagrindą sudarė buvę Kontrolės koordinavimo skyriaus darbuotojai, turintys patirties priežiūros koordinavimo srityje, ir įsteigtos 2 vyresniojo specialisto pareigybės, kurių paskirtis – teikti konsultacijas klientams.

³⁴ Valstybinės kelių transporto inspekcijos prie Susisiekimo ministerijos 2013 m. veiklos efektyvumo gerinimo priemonių planas patvirtintas Valstybinės kelių transporto inspekcijos prie Susisiekimo ministerijos viršininko 2012 m. gruodžio 10 d. įsakymu Nr. 2B-456.

³⁵ Valstybinės kelių transporto inspekcijos prie Susisiekimo ministerijos veiklos ir gebėjimų vertinimo veiksmų planas patvirtintas Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2013 m. birželio 12 d. įsakymu Nr. 3-339.

Informacinių technologijų ir ryšių ištekliai

Inspekcijos informacinius išteklius 2013 m. sudarė teritorinis kompiuterių tinklas, jungiantis 11 lokalių kompiuterių tinklų: 26 fizinės ir 16 virtualių tarnybinių stočių, 354 kompiuterizuotos darbo vietos (248 stacionarios, įskaitant 77 egzaminavimo klasėse, 106 mobilios), 4 valstybės informacinės sistemos ir 2 vidaus administravimui skirtos informacinės sistemos). Palyginus su 2012 m. Inspekcijoje tarnybinių stočių padaugėjo 6 fizinėmis tarnybinėmis stotimis ir 12 virtualių tarnybinių stočių, buvo sukurta 12 naujų kompiuterizuotų darbo vietų.

Inspekcija skatina naudojimąsi interaktyviomis elektroninėmis paslaugomis, diegdama priemones, gerinančias jų prieinamumą ir patogumą piliečiams, verslui, valstybės ir savivaldybių viešojo administravimo institucijoms, plėsdama sąsajas su valstybės informacinėmis sistemomis ir registrais.

2013 m. buvo realizuota galimybė Inspekcijos interneto svetainėje operatyviai skelbti vežėjų sąrašą, leidimų vežti sunkiasvorius ir (ar) didžiagabaričius krovinius kelių transporto priemonėmis, kelių transporto priemonių vairuotojus rengiančių mokyklų ir kelių transporto vairuotojų mokytojų ir (ar) instruktorių sąrašus, šiuose sąrašuose vykdyti paiešką. Inspekcijos elektroninių paslaugų svetainėje buvo realizuota galimybė vairuotojams, vežantiems pavojingus krovinius, iš anksto internetu rezervuoti egzamino laiką. Vairuotojams užsakant skaitmeninio tachografo vairuotojo korteles, nereikėjo pateikti vairuotojo nuotraukos ir parašo, nes nuotraukos ir parašo skaitmeniniai vaizdai automatiškai buvo gaunami iš Lietuvos Respublikos kelių transporto priemonių vairuotojų registro.

2013 m. iš Inspekcijos teikiamų 137 viešųjų administracinių paslaugų 50 (t. y. 36 proc.) buvo teikiamos elektroniniu būdu. Dauguma į Inspekcijos vykdytos apklausos anketą atsakiusių respondentų mano, kad paslaugų užsisakymas internetu supaprastina paslaugų gavimo procedūras (mažiau formalumų, pateikiamų dokumentų, jų kopijų, taupomas laikas). Inspekcijos teikiamų administracinių paslaugų patogumas šiomis paslaugomis besinaudojančių klientų įvertintas 4,4 balo iš 5.

Siekdami gerinti turimų informacinių išteklių panaudojimą, ieškoti efektyvesnių technologinių sprendimų Inspekcijos atstovai dalyvavo Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos darbo grupės detaliajam Susisiekimo ministerijos ir įstaigų prie ministerijos informacinių technologijų infrastruktūros koordinavimo ir informacinių sistemų perkėlimo į vieną išorinį duomenų centrą techniniam projektui parengti veikloje ir parengė Inspekcijos informacinių technologijų infrastruktūros perkėlimo į išorinį duomenų centrą reikalavimų projektą bei numatė tolimesnius veiksmus dėl naudojimosi duomenų centro paslaugomis. 2013 m. toliau buvo diegiami ADOC formato elektroninio dokumento infrastruktūros patobulinimai – sukurtas naujas funkcionalumas – sutarčių valdymo modulis. 2013 m. buvo atliktas Inspekcijos teritorinio kompiuterių tinklo modernizavimas, t. y. įsigyta įranga, kuri leido padidinti kompiuterių tinklo pralaidumą, kas sudarė galimybę šį kompiuterių tinklą naudoti didesnėms duomenų mainų apimtims ir šiuo kompiuterių tinklu teikti naujas paslaugas (pvz., vaizdo konferencijas). 2013 m. buvo įsigyti 39 stacionarūs kompiuteriai, kuriais 2014 m. bus keičiami fiziškai ir morališkai pasenę Inspekcijos kompiuteriai.

Teisėkūros iniciatyvos

Siekiant mažinti administracinę našlą ūkio subjektams, tobulinti pagrindinių Inspekcijos reguliuojamų veiklos sričių teisinę bazę ir siekiant supaprastinti teisės aktais reguliuojamas procedūras 2013 m.:

Valstybinės kelių transporto inspekcijos prie Susisiekimo ministerijos viršininko 2013 m. rugpjūčio 1 d. įsakymu Nr. 2B-178 „Dėl Valstybinės kelių transporto inspekcijos prie Susisiekimo ministerijos viršininko 2010 m. gruodžio 31 d. įsakymo Nr. 2B-581 „Dėl vairavimo mokyklos

mokymo bazės ekspertizės atlikimo ir teisės vykdyti transporto priemonių vairuotojų pirminį mokymą suteikimo aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ patikslinti vairavimo mokyklų informavimo atvejai, kai šių mokyklų pateiktų prašymų atlikti mokymo bazės ekspertizę ir dokumentų teisinio įvertinimo išvados yra neigiamos, taip pat atvejai, kai mokymo bazės ekspertizės atliekamos pagal vairavimo mokyklos pateiktus dokumentus (kameraliai – nevykstant ekspertų komisijai į mokymo objektą).

Valstybinės kelių transporto inspekcijos prie Susisiekimo ministerijos viršininko 2013 m. gruodžio 16 d. įsakymu Nr. 2B-291 „Dėl Valstybinės kelių transporto inspekcijos prie Susisiekimo ministerijos viršininko 2008 m. lapkričio 24 d. įsakymo Nr. 2B-461 „Dėl Vairuotojų mokytojų ir vairavimo instruktorių specialių kursų baigimo liudijimų išdavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ nustatyta, kad vairuotojų mokytojų ir (ar) vairavimo instruktorių sąrašai turi būti skelbiami Inspekcijos interneto svetainėje. Teisės akto pakeitimas atliktas siekiant mažinti administracinę naštą, atsisakant išduodamo dokumento popierinėje formoje. Įrašas asmenų, kuriems nustatyta tvarka suteikta teisė dirbti vairuotojų mokytoju ir (ar) vairavimo instruktoriumi, sąraše yra informatyvi priemonė suinteresuotiems asmenims įsitikinti, ar konkrečiam asmeniui yra suteikta teisė dirbti vairuotojų mokytoju ir (ar) vairavimo instruktoriumi.

Įgyvendinus 2009 m. gruodžio 16 d. Europos Komisijos reglamento (ES) Nr. 1266/2009, kuriuo dešimtąjį kartą su technikos pažanga derinamas Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 3821/85 dėl kelių transporto priemonėse naudojamų tachografų, nuostatas, Valstybinės kelių transporto inspekcijos prie Susisiekimo ministerijos viršininko 2013 m. birželio 17 d. įsakymu Nr. 2B-139 „Dėl Valstybinės kelių transporto inspekcijos prie Susisiekimo ministerijos viršininko 2005 m. balandžio 12 d. įsakymo Nr. 2B-107 „Dėl Tachografų dirbtuvių veiklos taisyklių“ pakeitimo“ buvo pakeistos Tachografų dirbtuvių veiklos taisyklės, kuriose numatyta, kad tachografų dirbtuvėms draudžiama transporto priemonėje įrengtą nuo magnetinių laukų poveikio apsaugotą judesio jutiklį keisti judesio jutikliu, kuris nėra apsaugotas nuo magnetinių laukų poveikio. Šis reikalavimas prisidės prie sąžiningos konkurencijos užtikrinimo kelių transporto sektoriuje.

Siekiant didinti kelių transporto sektoriaus konkurencingumą ir mažinti biurokratizmą, Inspekcijos iniciatyva pakeistos Motorinių transporto priemonių, priekabų ir šių transporto priemonių sudedamųjų dalių atitikties įvertinimo atlikimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2009 m. balandžio 28 d. įsakymu Nr. 3-169:

- atsižvelgiant į Direktyvos 2007/46/EB („Pagrindų direktyva“) nuostatas, numatyta galimybė Lietuvos gamintojams suteikti mažos serijos nacionalinį transporto priemonių tipo patvirtinimą, kuris apsiribotų tik Lietuvos Respublika. Šios nuostatos leis transporto priemonių gamintojams taikyti paprastesnius techninius reikalavimus;

- nustatyti reikalavimai ir įvertinimo tvarka suteiks galimybę registruoti ir eksploatuoti viešajame eisme pirmą kartą į Lietuvos rinką patenkančius galinguosius keturračius; įvertinimas atliekamas vadovaujantis ES teisės aktų reikalavimais, kuriuose išdėstyti sudedamųjų dalių techniniai parametrai, kaip jie turi būti įrengiami ir kokią funkciją turi atlikti;

- pakeistos individualaus patvirtinimo nuostatos tiksliau apibrėžia reikalavimus naujoms transporto priemonėms, kurios pirmą kartą patenka į ES rinką, ir naudotoms transporto priemonėms, todėl tai padės užkirsti kelią reikalavimų neatitinkančioms transporto priemonėms patekti į ES ir Lietuvos rinką.

Inspekcijos 2013 m. rugpjūčio 20 d. raštu Nr. (13)15B-3606 Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijai buvo pateikti pasiūlymai pakeisti Lietuvos Respublikos kelių transporto kodeksą. Pakeitimais siūlyta patikslinti ir papildyti kai kurias nuostatas, kad jos būtų aiškesnės, taip pat siūlyta apriboti kelių transporto veiklos licencijų išdavimą vežėjams, jei jie jau turi licenciją, leidžiančią vykdyti veiklą (pvz., neišduoti licencijos verstis vežimu vidaus maršrutais, jei vežėjas turi Bendrijos licenciją vežti tarptautiniais maršrutais, kuri suteikia teisę vežti ir vidaus maršrutais).

Inspekcijos 2013 m. rugpjūčio 23 d. raštu Nr. (13)15B-3703 Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijai buvo pateikti pasiūlymai pakeisti Kelių transporto veiklos licencijavimo

taisykles, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. gruodžio 7 d. nutarimu Nr. 1434 „Dėl Kelių transporto veiklos licencijavimo taisyklių patvirtinimo“. Pakeitimais siūlyta tiksliau sureguliuoti kelių transporto veiklos licencijavimą, pašalinant teisinio reguliavimo spragas, kurios išryškėjo įgyvendinant šį teisės aktą.

Inspekcijos 2013 m. rugpjūčio 12 d. raštu Nr. 15B-3527 Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijai buvo pateiktas Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų kodekso 137², 137³, 142⁴, 142⁶, 142⁸, 145, 225, 232¹, 237, 281 straipsnių pakeitimo ir papildymo ir kodekso papildymo 137⁴, 137⁵, 142¹³ straipsniais projektas. Siūlyme išskirtos priemonės, kuriomis šalinamos teisinio reglamentavimo spragos.

Tarptautinis bendradarbiavimas

Ataskaitiniais metais Inspekcija pasižymėjo aktyvia veikla tarptautinio bendradarbiavimo srityje. Inspekcijos atstovai dalyvavo Europos Tarybos darbo grupių veikloje, komitologijos³⁶ darbo grupėse, TAAM³⁷ susitikimuose, buvo palaikomi ryšiai su kitomis ES šalių kompetentingomis institucijomis.

2013 m. gruodžio 11–12 d. Inspekcijos atstovas dalyvavo Kelių transporto kontrolės konfederacijos³⁸ Kortelių darbo grupės ir plenariniame posėdyje. Jų metu buvo atstovaujami skaitmeninių tachografų kortelių išdavimo centro Lietuvoje interesai. Posėdžiuose dalyvaujant Europos Komisijos, valstybių narių ir kitų institucijų, įstaigų bei organizacijų, susijusių su kelių transporto veikla, atstovams aptarti aktualūs tachografų kortelių išdavimo klausimai.

Pirmininkavimas Europos Sąjungos darbo grupėse

Inspekcijos atstovai 2013 m. II pusmetį pirmininkavo ES Tarybos Techninio derinimo grupės Variklinių transporto priemonių vidaus rinkos pogrupio darbo grupei (toliau – darbo grupė). Inspekcijos atstovai turėjo tikslą sklandžiai ir sėkmingai pirmininkauti darbo grupei, kurioje svarstomi su transporto priemonių techniniais reikalavimais, transporto priemonėmis susiję klausimai. Pasibaigus pirmininkavimui galima teigti, kad keliamas tikslas buvo pasiektas.

Darbo grupėje buvo nagrinėjami šie Europos Komisijos pasiūlyti projektai:

1. Europos Komisijos pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl variklinių transporto priemonių skleidžiamo triukšmo. Darbo grupėje šis pasiūlymas buvo pristatytas Danijos pirmininkavimo metu, 2012 m. pradžioje. Vėliau Airijos atstovai pasiekė bendrą ES Tarybos darbo grupės požiūrį ir gavo mandatą pradėti derybas su Europos Parlamentu, tačiau dėl besibaigiančio Airijos pirmininkavimo šį pasiūlymą perėmė Lietuva.

Inspekcijos atstovai 2013 m. spalio 1 d. pradėjo trišales derybas su Europos Parlamentu ir Europos Komisija. Nuo derybų pradžios buvo surengti trys posėdžiai, per kuriuos pasiektas Europos Parlamento, Europos Komisijos ir ES Tarybos susitarimas. Šį susitarimą Nuolatinių atstovų komitetas COREPER I patvirtino 2013 m. lapkričio 15 d., o 2013 m. gruodžio 9 d. ES Taryboje buvo priimtas politinis sprendimas pritarti pasiektam susitarimui.

2. Europos Komisijos pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo supaprastinamas kitoje valstybėje narėje įregistruotų variklinių transporto priemonių perkėlimas bendrojoje rinkoje. Šis pasiūlymas 2012 m. lapkričio 19 d. buvo pristatytas darbo grupėje Kipro pirmininkavimo metu ir buvo tęsiamas Airijos atstovų.

³⁶ komitologija – tai tvarka, pagal kurią Europos Komisija, padedama iš ES valstybių narių atstovų sudarytu komitetu, vykdo jai ES teisės aktų leidybos institucijų suteiktus teisės aktų įgyvendinimo įgaliojimus.

³⁷ angl. TAAM (*Type approval authorities meeting*) – Įgaliotų tipo patvirtinimo institucijų atstovų susitikimai.

³⁸ Kelių transporto kontrolės konfederacija – angl. CORTE – *Confederation of Organizations in Road Transport Enforcement*.

Inspekcija šį pasiūlymą svarstė 5 darbo grupės posėdžiuose, kurių metu padarė didelę pažangą tobulindama jį su kitomis ES šalimis. Šis pasiūlymas buvo teikiamas svarstyti Nuolatinių atstovų komitete COREPER I, kuris 2013 m. gruodžio 18 d. suteikė mandatą pradėti trišales derybas su Europos Parlamentu.

3. Europos Komisijos pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl transporto priemonių, kuriose montuojama pagalbos iškvietos sistema „eCall“, tipo patvirtinimo reikalavimų, kuriuo iš dalies keičiama Direktyva 2007/46/EB. Šį pasiūlymą Inspekcijos atstovai darbo grupės nariams pristatė 2013 m. lapkričio 4 d.

Pirmininkavimo ES Tarybai metu Inspekcijos atstovai organizavo šešis darbo grupės posėdžius, tris formalius ir tris neformalius trišalius dialogus su Europos Parlamentu.

Inspekcijos organizuota tarptautinė konferencija

2013 m. gegužės 31 d., minėdama veiklos 20-metį, Inspekcija organizavo tarptautinę konferenciją „Tarptautinis vežimas kelių transportu – aktualijos, iššūkiai ir perspektyvos“. Konferencijoje buvo nagrinėjamos vežimo kelių transportu plėtros, ekonominio bendradarbiavimo ir informacijos keitimosi poreikiai, ieškoma būdų stiprinti tarpinstitucinius ryšius, aptariami transporto kontrolės, multimodalinės transporto sistemos ir kt. klausimai, siekiant užtikrinti saugą, konkurencingumą, taikyti naujausias technologijas ir novatoriškas kryptis. Konferencija taip pat prisidėjo prie Lietuvos pasirengimo pirmininkauti Europos Sąjungos Tarybai 2013 m. antrąjį pusmetį. Dalyvavo 8 užsienio valstybių priežiūros institucijos, asocijuotų bei tarptautinių organizacijų delegacijos, 8 Lietuvos viešojo administravimo institucijos bei asocijuotos organizacijos.

Tarptautinis bendradarbiavimas kontrolės srityje

2013 m. Inspekcija aktyviai dalyvavo tarptautiniuose projektuose tiek su kaimyninėmis valstybėmis, tiek su kitomis Europos Sąjungos narėmis. Palaikyti artimi ryšiai su Europos kelių transportą kontroliuojančias institucijas vienijančios organizacijos *Euro Contrôle Route* (toliau – ECR) dalyvėmis, vykdytas glaudus bendradarbiavimas su Vokietija, Latvija, Lenkija ir kitomis šalimis.

Lietuva, 2010 m. tapusi ECR nare, nuolat dalyvauja bendruose mokymuose, patikrinimuose, keičiasi informacija. 2013 m. vasario 11–17 d., 2013 m. kovo 11–17 d., 2013 m. gegužės 13–19 d. ir 2013 m. rugsėjo 16–22 d. Inspekcija, kartu su kitomis ECR valstybėmis narėmis, vykdė prevencinę priemonę – tikrino pavojinguosius krovinius vežančias transporto priemones. Vykdytos prevencinės priemonės metu, tikrinant Lietuvoje ir užsienio valstybėse įregistruotas krovines transporto priemones, didelis dėmesys buvo skiriamas transporto priemonių techninei būklei, vairavimo ir poilsio režimo dokumentams, vairavimo ir poilsio režimo apskaitos vedimui apgaulės būdu, tam naudojant transporto priemonėse įrengtus įrenginius ir (ar) prietaisus, atjungiančius nors vieną iš tachografo funkcijų arba galinčius turėti įtakos tachografo veikimui, transporto priemonėse įrengtų greičio ribojimo prietaisų naudojimo reikalavimų ir sunkiasvorių ir (ar) didžiagabaričių krovinių vežimo reikalavimų laikymuisi.

2013 m. spalio 17–18 d. įvyko Inspekcijos inicijuotas dvišalis susitikimas su Vokietijos kelių transporto priežiūros funkcijas įgyvendinančia inspekcija (toliau – BAG). Renginio metu aptarta glaudesnio bendradarbiavimo tarp institucijų plėtojimo galimybė, pasikeista geriausia praktika kelių transporto priežiūros srityje. BAG atstovas renginio metu pristatė įstaigos atliekamą kelių transporto rinkos analizę ir statistiką, kelių mokesčio sumokėjimo sistemą. Pasidalinta patirtimi, kaip praktikoje vykdoma kelių transporto priemonių kontrolė kelyje, išsamiai aptarta kaip vyksta tikrinimas, kada atliekama įprastinė kontrolė ir kada tikslinė, kaip įforminami kontrolės rezultatai. BAG atstovas pademonstravo kontrolei naudojamas ir specialiai įrengtas transporto priemones bei naudojamą įrangą ir prietaisus. Taip pat buvo pristatyta sunkiasvorių ir pavojingųjų krovinių vežimų pažeidimų balų sistema. Susitikimo metu akcentuota, kad visų valstybių kelių

transporto sektoriaus priežiūrą vykdančių dalyvių glaudus bendravimas ir keitimasis informacija bei gerą patirtimi yra esminė priemonė siekiant užtikrinti saugą keliuose, vienodas konkurencijos sąlygas. Pasiūlyta kiekvienais metais organizuoti 1–2 susitikimus su kitomis labiau nuo Lietuvos nutolusių valstybių kelių transporto priežiūros funkcijas vykdančiomis institucijomis, tuo pačiu, esant galimybei, praplečiant klausimų ratą pagal Inspekcijos vykdomas funkcijas.

2013 m. rugsėjo 24–27 d. Lenkijoje, Torūnėje vyko tarptautinė konferencija „Europos ir Azijos mokymai“, kurioje dalyvavo ir Inspekcijos atstovai. Renginio tikslas – siekti suvienodinti kontrolės procedūras tarp Europos ir Azijos šalių kontroliuojančių institucijų, palaikyti nuolatinį kontaktą tarp pareigūnų bei keistis gerosios praktikos pavyzdžiais, dalykine informacija.

Renginio metu pristatyta Lenkijos pareigūnų naudojama Centrinė pažeidimų registrų (CPS) programa. Šioje programoje suvedami visi vairuotojų padaromi pažeidimai, kad vėliau būtų galima juos panaudoti siekiant kontrolei pasirinkti labiausiai rizikingas įmones, gauti įvairias ataskaitas. Konferencijos dalyviai buvo nuvykę į kelių transporto kontrolės vietą magistraliniame kelyje, kur buvo vykdomi krovinių transporto priemonių patikrinimai. Jų metu buvo tikrinama transporto priemonių techninė būklė, dokumentacija, darbo ir poilsio laiko apskaita bei pavojingųjų krovinių vežimas. Dalyviams pademonstruotas mobilus stabdžių stendas su ašinėmis svarstyklėmis, preliminarus svėrimo sistema.

Delegacijų atstovai dalyvavo diskusijoje dėl vienodo Europos Sąjungos reglamentuose nustatytų reikalavimų traktavimo visose ES šalyse, kad kontrolės procedūros būtų tokios pačios arba labai panašios. Lietuvos, Vengrijos, Olandijos delegacijų atstovai dalijosi patirtimi dėl vykdomų kontrolės funkcijų, konstatavo, kad kontrolės procedūros yra panašios visose valstybėse, skiriasi tik turimi įgaliojimai ir techninis aprūpinimas. Renginio metu nuspręsta nuolat palaikyti kontaktą tarp pareigūnų bei keistis gerosios praktikos pavyzdžiais ir dalykine informacija bei kartu siekti parengti instrukciją, pagal kurią visose ES valstybėse narėse kontrolės procedūros būtų atliekamos vienodai.

2013 m. kovo 21 d. ir 2013 m. gruodžio 17 d. Saločių–Grenctalės pasienio ruože vyko Lietuvos ir Latvijos kompetentingų institucijų, atsakingų už vairavimo ir poilsio režimo kontrolę savo šalyse, atstovų susitikimai. Susitikimų metu šalių atstovai aptarė 2013 m. Lietuvos ir Latvijos bendrų suderintų patikrinimų organizavimo ir vykdymo pagal 2006 m. kovo 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2006/22/EB 5 straipsnį klausimus, pasikeitė informacija apie Lietuvos ir Latvijos vežėjų padarytus keleivių ir krovinių vežimo pažeidimus. Taip pat buvo aptarti aktualūs Europos Sąjungos teisės aktų, reglamentuojančių vežėjų, užsiimančių keleivių ir (ar) krovinių vežimu kelių transporto priemonėmis už atlygį, veiklą bei vairavimo ir poilsio režimą, nuostatų taikymo klausimai, pasikeista kontrolės kelyje ir ūkio subjektų priežiūros gerąja praktika. Be to, buvo aptarta galimybė dalyvauti 2014–2020 metų Europos Sąjungos bendradarbiavimo per sieną programoje, bendradarbiavimo ir bendrų priemonių įgyvendinimas 2014 metais, pasikeista gerąja praktika įgyvendinant Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 561/2006, Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1071/2009 ir Komisijos reglamento (ES) Nr. 1266/2009 reikalavimus, informacija apie abiejų šalių vežėjų per metus padarytus pažeidimus.

2013 m. Inspekcija, vadovaudamasi Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2006/22/EB 5 straipsniu, kartu su Lietuvos, Latvijos ir Lenkijos policijos pareigūnais bei Lenkijos transporto inspekcijos pareigūnais dalyvavo bendruose krovinių ir keleivinių transporto priemonių patikrinimuose, kurių metu buvo kontroliuojamas vairuotojų vairavimo ir poilsio režimo, transporto priemonių techninės būklės, tachografų ir greičio ribojamųjų prietaisų, keleivių ir krovinių licencijavimo tvarkos, sunkiasvorių ir pavojingųjų krovinių vežimo ir kitų reikalavimų laikymasis. Per metus įvyko 18 bendrų patikrinimų pasienio ruožuose (12 su Latvijos, 5 su Lenkijos, 1 su Latvijos ir Lenkijos pareigūnais), kuriuos kerta tarptautiniai transporto koridoriai.

III. DALYVAVIMAS TARPINSTITUCINIŲ VEIKLOS PLANŲ, PLĖTROS PROGRAMŲ IR STRATEGIJŲ ĮGYVENDINIME

2013 m. Inspekcija dalyvavo Valstybinės saugaus eismo plėtros 2011–2017 metų programoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. kovo 2 d. nutarimu Nr. 257, ir įgyvendino Valstybinės saugaus eismo plėtros 2011–2017 metų programos įgyvendinimo tarpinstitucinės veiklos plane, patvirtintame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. spalio 5 d. nutarimu Nr. 1165, numatytas priemones. Informacija apie tarpinstitucinių veiklos planų įgyvendinimą pateikta šios ataskaitos **2 priede**.

IV. PLANUOJAMI ARTIMIAUSIO LAIKOTARPIO VEIKLOS PRIORITETAU

1. Tobulinti funkcijų atlikimą ir veiklos efektyvumą, įgyvendinti efektyvaus valdymo ir veiklos gerinimo sprendimus, rengti veiklos efektyvumo gerinimo planus ir juos įgyvendinti.

2. Įsisavinti naujas funkcijas pagal Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2013 m. lapkričio 28 d. įsakymu Nr. 3-606 „Dėl Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2008 m. sausio 21 d. įsakymo Nr. 3-13 „Dėl Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo įgyvendinimo“ pakeitimo“ Inspekcijai suteiktus įgaliojimus.

3. Didinti paslaugų, perkeltų į elektroninę erdvę (skaitmenizuotų), skaičių, skatinti ir diegti jų prieinamumą ir patogumą piliečiams, verslui, valstybės ir savivaldybių viešojo administravimo institucijoms, plečiant sąsajas su valstybės informacinėmis sistemomis ir registrais.

4. Didinti kelių transporto sektoriaus konkurencingumą pasitelkiant asocijuotas verslo organizacijas ir kitus socialinius partnerius, sprendžiant valstybei ir verslui aktualius klausimus, mažinant biurokratizmą, gerinant įgūdžius, diegiant naujoves ir vystant tarptautinį bendradarbiavimą.

5. Tęsti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. gegužės 4 d. nutarimu Nr. 511 „Dėl institucijų atliekamų priežiūros funkcijų optimizavimo“ patvirtintų priežiūros funkcijų optimizavimo principų ir priežiūros institucijų veiklos pagrindinių nuostatų įgyvendinimą.

6. Didinti viešojo transporto sistemos efektyvumą diegiant intelektines sistemas, gerinant kelionės planavimą, viešojo transporto informacijos prieinamumą ir paiešką.

7. Siekti efektyviai valdyti ir mažinti Inspekcijos naudojamus resursus, diegti atsinaujinančios energijos šaltinius ir kitus sprendimus.

8. Tobulinti kontrolės ir priežiūros procesus diegiant daugiafunkcinę pažeidimų kontrolės ir eismo stebėjimo sistemą, naujas technines ir technologines priemones.

9. Teikti paramą kitoms šalims pagal Europos Sąjungos Dvynių programą, ieškoti naujų tarptautinio bendradarbiavimo formų.

10. Toliau tobulinti vienodą ir kokybišką konsultavimo sistemą Inspekcijos kompetencijos klausimais, gerinti informacijos prieinamumą ir kokybę.

11. Užtikrinti euro įvedimo procesus Inspekcijos lygmeniu.

12. Tobulinti Inspekcijos informacinių technologijų ir ryšių infrastruktūrą ir naudojimą, gerinti informacinių technologijų paslaugų valdymą.